

PÄÄTÖS YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI ANNETTAVISTA MÄÄRÄYKSISTÄ

Kaivospiirin haltija tai
kaivosyhtiö

Kuhmo Metals Oy
y-tunnus: 1925450-2
Kaivostie 9
83700 Polvijärvi

Kaivospiiri
Sijainti

Hietaharju (KaivNro 7014)
Suomussalmi (kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa Kuhmo Metals Oy:lle seuraavat kaivospiiriä Hietaharju (KaivNro 7014) koskevat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset.

Perustelut: Kaivoslaki 52 §, 125 § ja 181 §

Lupamääräykset

Lupamääräys 1

Kaivostoiminta ei saa aiheuttaa haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 2

Kaivostoiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 3

Kaivostoiminta tulee järjestää siten, ettei louhinnassa ja esiintymän hyödyntämisessä tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta, eikä toiminnalla vaaranneta tai vaikeuteta kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 4

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista tämän luvan mukaiselta alueelta. Selvityksessä on ilmoitettava louhitun malmin ja sivukiven määrä, kaivoksella käsitellyn pintamaan määrä tonneina, kaivoksella tuotetun rikasteen tai vastaavan välituotteen määrä tonneina, kaivoksella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyökuukausina ja erittely kaivoslain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kaivostoiminnan sivutuotteista.

Perustelut:

Kaivoslaki 18 § 2 momentti ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 31 §

Lupamääräys 5

Kaivosluvan haltijalle ei tässä vaiheessa määrätä kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuutta.

Perustelut

Kaivoksen rakentamistoimenpiteitä ei ole vielä aloitettu.
Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräys 6

Lupamääräykset tarkistetaan ennen varsinaisen kaivostoiminnan aloittamista, kuitenkin viimeistään 1.6.2020.

Perustelut

Kaivoslaki 62 §

Asian käsittely

Asiasta tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut asiasta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Rovaniemen toimipaikan ilmoitustaululla ja osoitteessa www.tukes.fi/kaivosasiat sekä Suomussalmen kunnan ilmoitustaululla. Asiasta tiedotettiin myös Ylä-Kainuu -sanomalehdessä. Asia kuulutettiin 18.3.2014 ja on ollut nähtävillä 17.4.2014 saakka. Lausunnot ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 17.4.2014.

Lausuntopyynnöt

Asiasta lähetettiin lausuntopyynnöt 18.3.2014 Suomussalmen kunnalle, Kainuun ELY-keskukselle ja Kainuun liitolle.

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys

Kuulutuksen johdosta saadut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys on esitetty liitteessä 2.

Jatkotoimenpiteet kuulemismenettelyn jälkeen

Kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan kuuleminen (Kaivoslaki 621/2011) 42 §)

Tukes varasi kaivosoikeuden haltijalle tilaisuuden selityksen antamiseen lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin vaatimuksiin.

Kaivosviranomaisen vastaus lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyyn

Kaivosviranomainen katsoo, että Kuhmo Metals Oy:n antamassa selityksessä on riittävästi selvitetty kuulemisessa esiintuodut seikat lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyyn.

Kaivosviranomainen pyytää mielipiteiden esittäjiä huomioimaan tämän päätöksen lupamääräykset.

Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Kaivoslaki 56 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä Kuhmo Metals Oy:lle, Suomussalmen kunnalle, Kainuun ELY-keskukselle, Kainuun liitolle, Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Suomussalmen kunnan ilmoitustaululla. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan myös Ylä-Kainuu -sanomalehdessä. Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on 475 € + 10 * 95 €. Maksuun lisätään toteutuneet ilmoituskustannukset. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun kaivosyhtiölle.

Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteessä 3 esitetystä valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Hallintolainkäyttölaki (586/1996)
Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205.

Terho Liikamaa
Kaivosyli-insinööri

Ossi Leinonen
Ylitarkastaja

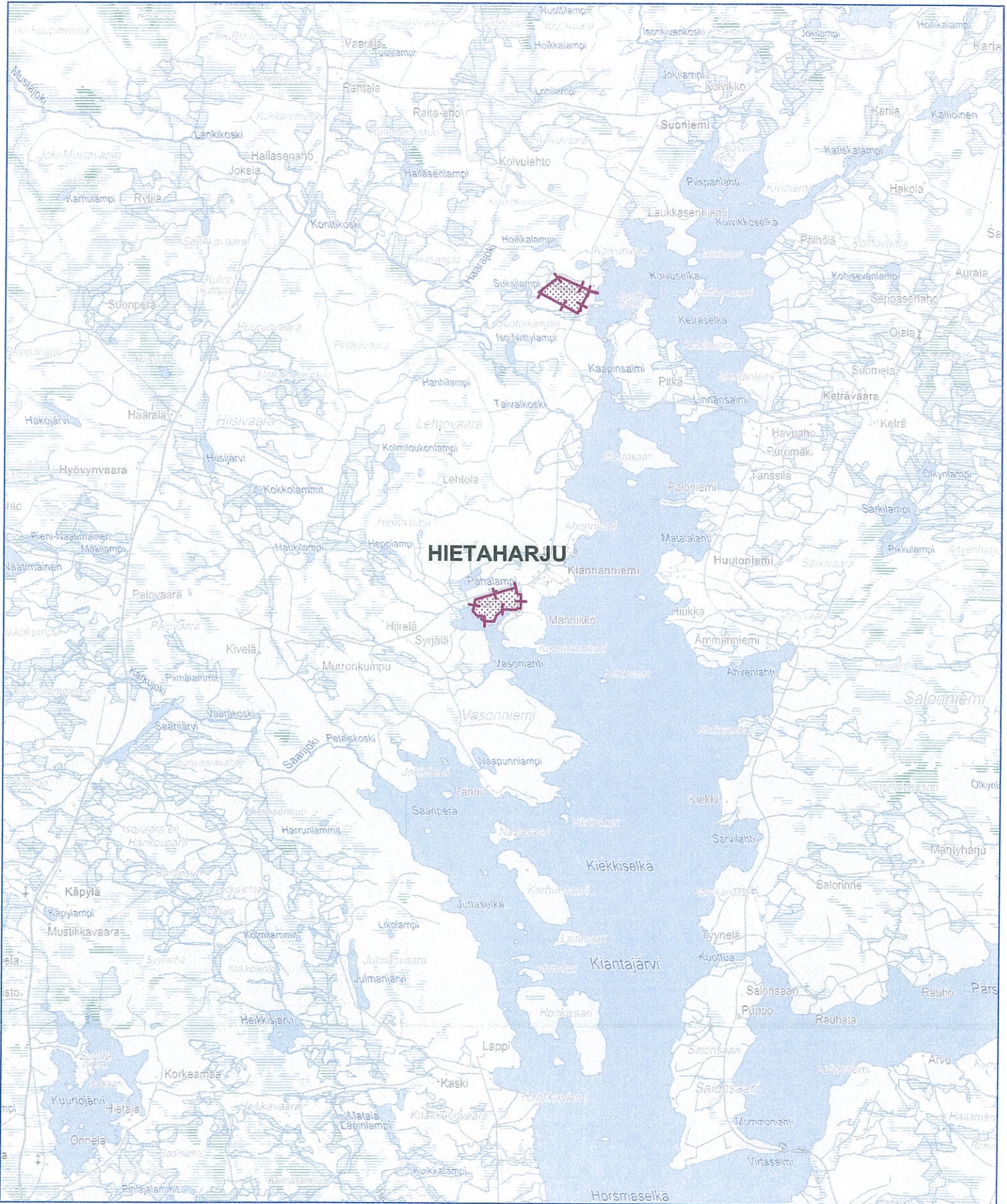

LIITTEET	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaivospiirin kartta 2. Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivosyhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys 3. Valitusosoitus 4. Lista asianosaisista
JAKELU	Kuhmo Metals Oy Maanmittauslaitos
TIEDOKSI	Suomussalmen kunta Kainuun ELY-keskus Kainuun liitto Säteilyturvakeskus Asianosaiset

Kaivospiirin kartta

HIETAHARJU -KAIVOSPIIRI

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä kaivos-
yhtiön tai kaivospiirin haltijan selitys

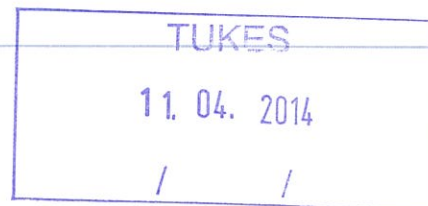

Marttala Elina

Lähettäjä: KaivosAsiat
Lähetetty: 11. huhtikuuta 2014 10:50
Vastaanottaja: Marttala Elina; Leinonen Ossi
Aihe: VL: Kainuun ELY-keskuksen lausunnot KaivNro:ista 7014 ja K8194
Liitteet: ELY_lausunto_KaivNro7014.pdf; ELY_lausunto_KaivNroK8194.pdf

Lähettäjä: Ahtonen Joonas [<mailto:joonas.ahtonen@ely-keskus.fi>]
Lähetetty: 11. huhtikuuta 2014 9:37
Vastaanottaja: KaivosAsiat
Aihe: Kainuun ELY-keskuksen lausunnot KaivNro:ista 7014 ja K8194

Hei!

Liitteenä Kainuun ELY-keskuksen lausunnot Tukesin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi ja vakuuden määräämistä kaivospiireille koskevaa päätöstä varten. Hietaharju KaivNro 7014 ja Taivalhopea KaivNro K8194.

terveisin

Joonas Ahtonen
Ympäristölakimies
Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
joonas.ahtonen@ely-keskus.fi
puh. 0404881802

11.4.2014

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
kaivosasiat@tukes.fi

Viite Lausuntopyyntö 18.3.2014, KaivNro 7014

Kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antaminen ja vakuuden määrääminen, Kuhmo Metals Oy, Hietaharju (Suomussalmi)

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoa pyydetään kuulemisasiakirjasta, jossa on kyse uuden kaivoslain 181 §:ssä määriteltyjen yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi ja vakuuden määräämiseksi Suomussalmen kunnassa sijaitsevalle Hietaharju-nimiselle kaivospiirille. Alueella ei ole tällä hetkellä käynnissä kaivostoimintaa, eikä toiminnalle ole ympäristölupaa.

Hietaharjun kaivospiirin osalta on tehty ympäristövaikutusten arviointimenettely (Peura-ahon ja Vaaran esiintymien kanssa yhdessä). Kainuun ympäristökeskuksen aikaisissa lausunnoissa arviointi todettiin asianmukaisesti suoritetuksi. Hietaharjun kaivospiirillä tapahtuvan toiminnan vaikutuksista viereiseen Vasonniemen ja Pahalammenpuron Natura 2000 -alueeseen (FI1200702) on tehty luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointimenettely. Arviointimenettelyn on todettu osoittavan, että Natura-alueen suojeluperusteisiin ei todennäköisesti aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia.

Kaivospiirin läheisyydestä on havaintoja luontodirektiivin liitteen IV (a) lajista liito-oravasta. Kainuun ympäristökeskus on edellyttänyt, että Hietaharjun kaivospiirin alueelta tulee tehdä luontoselvitys, josta ilmenee, onko alueella liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai elinympäristöjä. Vastaavasti on todettu myös kaivospiirin määräämispäätöksen 1. lupaehdossa. Kainuun ELY-keskus katsoo, että mainittu selvitys on suoritettava hyvissä ajoin ennen kaivoksen rakentamistoimenpiteiden aloittamista.

Koska kaivosalueella ei ole tällä hetkellä käynnissä olevaa kaivostoimintaa, ei Kainuun ELY-keskuksella ole syytä tässä vaiheessa lausua asiasta tarkemmin.

Luonto- ja ympäristövastuu -yksikkö

Yksikön päällikkö
Ylitarkastaja

Ympäristölakimies

Sari Myllyoja

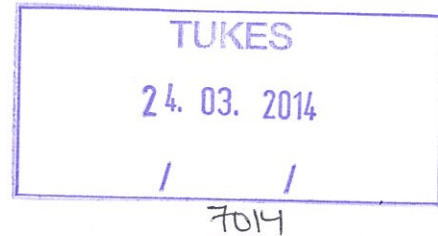

Joonas Ahtonen

Dnro 53/13

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI

Viite: Lausuntopyyntöne 18.3.2014, KaivNro 7014

LAUSUNTO KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN ANTAMISESTA JA VAKUUDEN MÄÄRÄÄMISESTÄ

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Suomussalmen Hietaharjun (KaivNro 7014) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määräämisestä.

Hietaharjun kaivospiirin kaivoskivennäinen on kupari-nikkeli-koboltti-platina-PGM. Hietaharjun kaivospiiritoimitus on valmis, mutta kaivoskirjaa ei ole annettu. Alueella ei ole aloitettu kaivostoimintaa.

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 181 §. Kaivosviranomaisen on määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle. Lisäksi kaivosviranomaisen on annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 52 §:n 3. momentin ja 125 §:n mukaisesti 30.6.2014 mennessä. Kaivoslain 125 § koskee kaivosturvallisuusluvassa annettavia määräyksiä. Kaivosturvallisuutta koskevat seikat kaivosoikeuden haltijan on tullut selvittää kaivosviranomaiselle 30.6.2013 mennessä. Kaivosturvallisuuteen liittyvät asiat ja määräykset käsitellään ja tarkistetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämissä kaivostarkastuksissa.

Kaivosluvassa annettavat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavat määräykset

Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa Hietaharjun kaivospiirin alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M).

Kainuun maakuntakaavassa on annettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita koskeva suunnittelumääräys: *"Maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta".*

Kainuun maakuntakaavan alueesta on pääosa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettua aluetta (M). Maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitetuille alueille voidaan perustaa yksityisiä

Postiosoite:
Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Laskutusosoite:
Kainuun liitto
Ostolaskut
PL 401
87070 Kainuu

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Y-tunnus:
2496992-4

Pankki:
IBAN:
FI17 8119 9710 0090 04
BIC: DABAFIHH
OVT-tunnus:
003724969924

Internet:
www.kainuu.fi

suojelualueita ja erityisestä syystä voidaan osoittaa muuta elinkeinotoimintaa palvelevaa maankäyttöä. Elinkeinoiminnan sijoittumisella on kuitenkin ensisijaisesti pyrittävä tukemaan olemassa olevaa alue- ja yhdyskuntarakennetta. Mahdolliset uudet turpeen ja maatai kiviainesten ottamisalueet voivat sijoittua maa- ja metsätalousalueelle. Kainuun maakuntakaavassa ei ole osoitettu peltoalueita aluevarauksena, mutta maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitetuille alueille on annettu yleinen maakuntakaavamääräys, jonka tarkoituksena on turvata hyvien ja yhtenäisten pelto- ja metsätalousalueiden säilyminen maa- ja metsätaloustaloustaloudessa. Maa- ja metsätaloustaloutta alueille on osoitettu päällekkäismerkintänä kehittämisyöhykkeitä sekä maiseman, luonnon ja kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeitä osa-alueita.

Maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettulla alueella maankäyttöä ohjaa erityislainsäädäntö, kuten maa-ainelaki, kaivoslaki, ympäristönsuojelulaki, luonnonsuojelulaki, metsälaki ja poronhoitolaki. Maakuntakaavassa osoitetuilla maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitetuilla alueille metsien käyttöä ohjaa metsälaki (1093/1996). Metsälain tavoitteena on edistää metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä hoito ja käyttö siten, että metsät antavat kestävästi hyvän tuoton samalla kun niiden biologinen monimuotoisuus säilytetään metsälainsäädännön erityisen tärkeiden elinympäristöjen ja muiden arvokkaiden luontokohteiden säilyttämisellä. Matkailualueilla ja niiden lähialueilla metsien hoidossa ja käytössä tulee ottaa huomioon matkailun tarpeet.

Hietaharjun kaivospiirin välittömässä läheisyydessä sijaitsee Kainuun maakuntakaava 2020:ssa luonnonsuojelualueeksi (SL) ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvaksi alueeksi osoitettu alue FI 1200702 Pahalammenpuro.

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu luonnonsuojelualueita (SL) koskeva suojelumääräys (MRL 30.2 §): *”Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat turpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ympäristökeskuksen lausunto”* ja suunnittelumääräys: *”Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja. Alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen”*.

Natura-alueille on Kainuun maakuntakaava 2020:ssa annettu suunnittelumääräys: *”Natura 2000 -verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja”*.

Suomussalmen Hietaharjun kaivospiirin lähialueella on pysyvää ja loma-asutusta. Kaivospiiri sijaitsee Kiantajärven Vasonperän-Likolahden välittömässä läheisyydessä. Kainuun liiton näkemyksen mukaan Hietaharjun kaivostoiminnan lupamenettelyssä on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen lähiasutukselle sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella kohdistuviin haittoihin, melu- ja värinävaikutuksiin, ilmanlaatuun, pinta- ja pohjavesille aiheutuviin haittoihin, maisemavaikutuksiin, häiriötilanteisiin ja tiedottamiseen sekä kaivostoiminnan päättymisen jälkeisiin ympäristövaikutuksiin ja lopetus- ja jälkitoimenpiteisiin.

Kainuun liitto

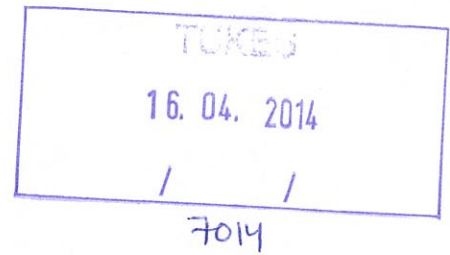
Hannu Heikkinen
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

Tukes/kaivosasiat
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

MUISTUTUS/MIELIPIIDE

Muistutus/mielipide koskien Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kaivoslain nojalla kuuluttamaa kaivospiiriä koskevaa kuulemisasiakirjaa eli lupahakemusta, Kaivospiirin haltija Kuhmo Metals Oy, Kaivno 7014 Hietaharju, Suomussalmi

Tämän Kuulemisen eli lupahakemuksen peruste on kaivoslain (621/2011) 181 pykälä, jolla perusteella kaivosviranomaisen (Tukes) on määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle. Lisäksi kaivosviranomaisen (Tukes) on annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 52 pykälän 3 momentin ja 125 pykälän mukaisesti 30.6.2014 mennessä. Kaivoslain 125 pykälä koskee kaivosturvallisuusluvassa annettavia määräyksiä kaivosturvallisuuteen liittyvät asiat ja määräykset käsitellään ja tarkistetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) järjestämissä kaivostarkistuksissa.

Tällä kuulemiskirjalla eli lupahakemuksen kirjallisella käsittelyllä Tukes antaa mahdollisuuden esittää mielipiteitä ja muistutuksia ennen yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeellisten määräysten antamista ja vakuuksien määräämistä kaivosoikeuden haltijalle. (kaivoslaki 181 pykälä, 52 pykälä ja 125 pykälä)

Ennen asian ratkaisemista Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) varaa asianosaisille tilaisuuden tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille Tukes varaa tilaisuuden ilmaista mielipiteensä lupa-asian johdosta. (kaivoslaki 621/2011) 39 pykälä.

Kuhmo Metals Oy on toimittanut 25.4.2008 Kainuun ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994 muutettu 267/1999) mukaisen arviointiohjelman, joka koskee Kuhmo Metals Oy:n kaivoshanketta Suomussalmella ns Suomussalmen nikkeliProjektit joihin sisältyvät valtausalueet Hietaharju, Peura-aho ja Vaara. Kuhmo Metals Oy on hakenut päätöstä kaivospiirin määräämiseen Hietaharjun Kaivno 7014 alueelle ja Peura-ahon Kaivno K7922 alueelle. Kuhmo Metals ei ole saanut vielä minkäänlaista lupaa aloittaa kaivostoimintaa Hietaharjun eikä Peura-ahon valtausalueelle, kaivospiiritoimitus ei ole vielä valmis, kaivoskirjaa ei ole annettu eikä kaivostoimintaa alueella aloitettu. Kaivostoimintaa varten ei ympäristölupahakemus ole vielä vireillä, ei myöskään vaadittava vesilupahakemus.

Tässä kuulemisessa eli lupahakemuksessaan Kaivosyhtiö Kuhmo Metals Oy lisäksi esittää kaivosviranomaiselle (Tukes), että vakuuden suuruudesta ja lajista päätetään vasta sitten kun toiminnan aloittamisen ajankohdasta on tarkempaa tietoa ja tarkemmat kaivostoiminnan lopettamisen jälkeiset tarkkailuvelvoitteet määrätään ympäristölupapäätöksessä lisäksi Kuhmo Metals Oy esittää että lupamääräysten tarkastamisajankohta sidotaan uuden aloitettavan toiminnan aloittamiseen esimerkiksi siten että selvitykset on toimitettava viiden vuoden kuluttua kaivostoiminnan aloittamisesta mutta kuitenkin kymmenen vuoden kuluttua kaivoslupapäätöksen antamisesta.

Tämän kaivosyhtiö Kuhmo Metals Oy esittämisen perusteella tarkoitetaan kaivostoiminnan aloittamista Hietaharjun, Peura-ahon ja Vaaran valtausalueella, joiden lupahakemukset kaivosyhtiö hakee erillisinä vaikka ne käytännössä kuuluvat kaikki samaan Kaivoshankkeeseen siitä huolimatta ettei haettu alue ole yhtenäinen kaivosalueiden sijaintiin nähden mutta kaikki kolme valtaus-alueita sijaitsevat samalla ns vihreäkivivyöhykkeellä. Tätä kuulemisasiakirjaa käsitellessä Kaivosviranomaisen olisi syytä huomioida tämä kaivosyhtiön tapa, keino ja taktiikka hakea kaivostoimintalupaa jokaiseen valtausalueeseensa erikseen vaikka kaivosyhtiön omassa selvityksessään todetaan ettei mikään näistä alueista yksinään ole hyödynnettävissä siten että kaivostoiminta olisi sekä tuotannoltaan että kustannuksiltaan kannattavaa Suomussalmen Kiannaniemellä.

Kuhmo Metals Oy on Suomussalmen näiden nikkelikaiivoshankkeidensa osalta peruuttanut aiemmin tähän samaan (Hietaharju, Peura-aho, Vaara) kaivoshankkeeseen liittyneet lupahakemuksensa. Kuhmo Metals Oy Alkuperäisessä valtaushakemuksessa on ollut myös viisi muuta valtausaluetta (Tupakkiloma, Murrunkumpu, Syrjäjoki, Yliniitynsuo ja Uuransuo), jotka hakija on myöhemmin peruuttanut hakemuksestaan. Tukes saapunut hakijalta 16.5.2012 valtaushakemuksia koskeva peruutusilmoitus. Tukes on poistanut kaivosrekisteristä 18.3.2009 tulleet hakemukset Kaiv nro 9405,9406,9407,9408,9409 ja hakemusten käsittely tältä osin on Tukesissa rauennut 28.6.2012. Nämä valtausalueet ovat sijainneet tässä kuulemisessa eli lupa-hakemuksen käsittelyssä Hietaharju Kaivnro 7014 vastarannalla Vasolahti, Vasoniemi.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. Ympäristövaikutusten arviointia koskevassa asetuksessa (268/1999) on määritelty toiminnot, jotka edellyttävät YVA-menettelyä.

Asetuksen mukaan metallimalmien tai muiden kaivoskivennäisten louhinta, rikastaminen tai käsittely edellyttää YVA-menettelyä. Kainuun ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan YVA-menettely on päätetty toteuttaa Kuhmo Metals Oy:n kaivoshankkeiden (Hietaharju, Peura-aho ja Vaara) ympäristövaikutukset arvioidaan yhteisesti samassa YVA-menettelyssä. YVA-menettelyn tarkoitus on selvittää hankkeen ympäristövaikutukset. Suunnitellun kaivoshankkeen toteuttaminen edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa sekä malmin louhinnasta, jalostuksessa ja rikastamisessa tarvittavan raaka-veden otto vesistöistä ja purkuvesien purku vesistöön edellyttää vesilain mukaista lupaa. Kuhmo Metals Oy omistaa kaivoslain mukaiset oikeudet YVA-hankkeessa tarkasteltavien Hietaharjun, Peura-ahon ja Vaaran mineraalivarantoihin. Kuhmo Metals Oy on hakenut päätöstä kaivospiiriin määrittämiseen tässä vaiheessa Hietaharjun ja Peura-ahon valtausalueelle.

ALTONA MINING LTD/KUHMO METALS OY on laatinut 28.01.2014 nyt uuden selvityksensä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi Hietaharju Kaivnro 7014.

HAITALLISTEN VAIKUTUSTEN VÄLTÄMINEN JA RAJOITTAMINEN SEKÄ IHMISTEN TERVEYDEN JA YLEISEN TURVALLISUUDEN VARMISTAMINEN

Hietaharju, Peura-aho ja Vaara ovat kaikki tällä hetkellä luonnontilassa, koskemattomaa maa-alueita, koska kaivostoimintaa ei missään näistä ole aloitettu. Kaivostoiminta tulee muuttamaan ympäristöä sen vuoksi huomattavasti nykytilanteeseen verrattuna. Kaivosten toiminta-aika alueittain on suhteellisen lyhyt, Kaivosyhtiön arvio Hietaharjun osalta n 2-5 vuotta, joten maiseman ja alueiden pysyvät muutokset suhteessa varsinaiseen tuottavaan toimintaan korostuvat.

Hietaharju 7014: Malmin louhinta ja sivutuotteiden läjityskasat aiheuttavat maiseman kannalta merkittävät muutokset. Malmin louhinta toteutetaan avolouhintana. Metsänhakuut toteutetaan avohakkuuna ja maisema muuttuu pysyvästi näiden hakkuiden, maansiirtojen, kallionluohinnan sekä sivukivien varastokasojen osalta siitä huolimatta että suuri osa sivukivistä sijoitettaisiin toiminnan päätyttyä takaisin avolouhokseen, metsä, puusto ja suojeltu muu kasvillisuus ei kasva hetkessä takaisin. Sivukivien läjityskasojen korkeudeksi on arvioitu jopa 35 m ja ne ovat nähtävissä järveltä, lähimmältä asinkiinteistöiltä sekä Kiannaniementieltä. Sivukivienläjitysalue jää pysyväksi vaikka sitä käytettäisiin louhintatilojen täytteeksi. Kaivostoiminta muuttaa kaivosalueen maa- ja kallioperää peruuttamattomasti, kun alueen maa- ja kallioperää muokataan. Avolouhokseen alueelta poistetaan kaikki maa-aines ja kallioperää louhitaan poistamalla kalliota sekä maaperää tasoitetaan ja täytetään kaivostoiminnasta aiheutuvia tie-, varasto- ja huoltoalueita varten.

Hietaharju 7014: Asutuskeskittymiä sijoittuu lähelle kaivostoiminta-alueita, lähimmät asutut rakennukset sijaitsevat n 80 m kaivospiirin rajasta ja loma-asunnot 70 m ja 100 m päässä kaivospiiristä joko aivan sen naapurina tai Likolahden vastarannalla, joiden terveyteen, elinoloihin, elämänlaatuun ja viihtyisyyteen liittyviä selvityksiä on selvitetty ja esitetty yleisellä tasolla eikä kiinnitetty riittävästi huomiota alueen asukkaiden ja lomalaisten mielipiteisiin mm huoleen hengitysilman laadussa, pölyn, melun ja tärinän vaikutuksesta terveydentilaan, yksityisten talousvesikaivojen tilaan hankkeen aiheuttamasta pohjavesivaikutuksesta eikä Kiantajärven, Vasolahden ja Likolahden veden pilaantumisesta kaivostoiminnan seurauksena.

Hietaharju 7014: Kiannaniemen asukkaita kaivoshanke tuskin työllistää ja kaivoshankkeen työllistävä vaikutus on muutoinkin kovin lyhytaikaista kaivosyhtiön arvio n 2-5 vuotta. Kiannaniementien käyttäminen Malmin ja muiden kaivoskaivannaiste kuljettamiseen sekä muun kaluston liikennöiminen aiheuttaa vaaraa muille tielläliikkujille sekä itse tielle. Kiannaniementie on pääosin vanhaa päällystämätöntä soratietä jota ei ole suunniteltu raskaan ajoneuvokaluston käyttöön. Kiannaniementie on suhteellisen pehmeäalustaista sekä pinnaltaan useiden cm syvyydeltä altiina säänvaikutuksille. Kiannaniementien pinta pehmenee herkästi ns rankkasateella jolloin tienpinta muuttuu upottavaksi ja liejuiseksi, toisen ajoneuvon ohittaminen tiellä on hankalaa koska tienreuna muuttuu sateella pehmeäksi ja upottavaksi kevyemmänkin ajoneuvon alla, lisäksi myös ns kelirikko kestää tien alueella keväisin kauan. Kaivosyhtiön käyttämien raskaiden ajoneuvojen ja ajoneuvoyhdistelmien käyttö aiheuttaa tie pettämisen ajoneuvojen alta. Kiannaniementie pohjustus pitäisi tehdä ennen kaivostoiminnan aloittamista ja sen pinnoitus uusia koko tien osuudelta jottei tätä tapahtuisi.

Hietaharju 7014: Ympäristövaikutuksia alueen asukkaille pölyn, melun ja tärinän vaikutuksesta ei ole arvioitu riittävän laajasti eikä riittävän laajalta alueelta, ei myöskään vesikuormitusten osalta Kiantajärveen mm kaivoskivennäisten ja metallien kertymistä purkuveden vaikutuksesta Vasolahteen/Likolahteen, yleisimpiin ravinnoksi käytettäviin kalalajeihin ja/tai koko Kiantajärven ekosysteemiin. Kiantajärveen kohdistuvat vaikutukset on arvioitu liian suppealta alueelta eikä arvioinnissa ole huomioitu Kiantajärven nykytilaa ja jo olemassaolevaan vedenpinnan säännöstelyä. Säännöstelyllä on oma vaikutuksensa kaivoksen purkuvesiin jotka kerääntyvät mataliin osiin ja saastuttavat järven pohjaa koska vesi ei säännöstelyn aikaan pääse virtaamaan minnekään. Kiantajärvi on osin jo saastunut aikoinaan kaivosyhtiö Outokumpu Oy:n toiminnan seurauksena. Kiantajärven säännöstelystä (Fortum) johtuen Vasolahti menettää talven aikana vesiyhteyden Kiantajärveen joko kokonaan tai osin ja matalan veden aikana veden vaihtuminen Likolahdessakin (kaivoksen suunniteltu purkualue) on pientä tai sitä ei ole ollenkaan.

Säännöstelyn aikana vedenpinnanlasku Kiantajärven Vasolahdessa/Likolahdessa on todella huomattava, läheiseen niemeen ja vastarannalle pääsisi käytännöllisesti katsoen kiviä myöten kävelen.

Kaivostoiminta Hietaharjussa, Peura-ajossa ja Vaarassa merkitsee myös sitä että kaivos ottaa vettä Kiantajärvestä koko toimintansa ajan. Kiantajärven luvanvarainen jo olemassa oleva säätely rasittaa Kiantajärven ja sen rantoja, kaivostoiminta tulee tätä rasittamista lisäämään omalla vedenotto toiminnallaan suoraan järvestä ja purkuvesiensä laskuun suoraan järveen liittyvällä toiminnallaan. Kiantajärvi kuuluu Oulujoen vesistöön. Oulujoki yhdistää toisiinsa kaksi maakuntaa Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan. Oulujoki laskee mereen Oulussa, mutta vetensä se saa pääosin Kainuusta. Varsinainen Oulujoki lähtee Oulusta, "Kainuun merestä". Pohjoisessa laskee Oulujärven Hyrynsalmen tai Emäjoen reitti kaukaa Kuusamon rajoilta Kiantajärven kautta. Oulujoen päävaluma-alue on Kainuu, jossa sademäärä on suuri ja haihtuma vähäinen. Oulujokea saastuttaa omalla toiminnallaan jo kaivosyhtiön toiminta Talvivaara.

Hietaharju 7014: Melun, värinän ja pölyn vaikutusta ihmisten terveyteen ei ole riittävästi selvitetty. Melu- ja värinävaikutus on kuvattu olevan vain hetkittäistä epämiellyttävää tuntemusta vaikkakin kaivostoiminta tuskin hetkeäkään on melutonta. Melua aiheuttavat räjäytykset, työkoneet, ja louhintatyöt sekä louhittavan Malmin kuljetus ja sivutuotteiden läjitys, jotka muuttavat nykyistä jatkuvaa ja tilapäistä melutasoa huomattavasti ja haittaa paitsi alueella oleskelevia ihmisiä myös eläimiä mm alueella pesiviä lintuja.

Hietaharju 7014, Peura-aho, Vaara: Kiantajärven rannalla myös Likolahden ja Vasolahden rannalla pesii mm Pilkkasiipi, joka v 2012 Maailman luonnonsuojeluliiton (IUCN) päivitetyssä uhanalaisuusluokituksessa luokiteltu erittäin uhanalaiseksi, Kainuussa Pilkkasiipi on luokiteltu luokituksella NT eli silmällä pidettävä ja kaivostoiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tulevat vaikuttamaan Pilkkasiiven esiintymiseen Kiantajärven alueella.

Hietaharju7014: Värinävaikutusta lähialueella oleviin rakennuksiin ja niiden perustuksiin ei ole selvitetty. Värinä siirtyy paitsi ilman myös maaperän välityksellä ja tätä ei ole selvitetty muutoin kuin ylimalkaisesti arvioimalla. Nykyisellään kun kaivostoimintaa ei ole vielä aloitettu, sillä ei ole vaikutusta ilman laatuun eikä alueella sijaitseviin rakennuksiin, rakennusten perustuksiin eikä maa- ja kallioperään.

Hietaharju 7014: Kaivostoiminnasta aiheutuu ilmaan huomattavasti mineraalipitoista pölyä jota syntyy louhinnasta ja käsittelystä sekä raskaiden ajoneuvojen liikennöinnistä murskepinnolla. Pölystä on katsottu olevan vain esteettistä haittaa ja sitäkin vain erittäin tulisilla säillä jolloin pöly kulkeutuu laajemmalle, tällaisen sään on katsottu olevan poikkeuksellista koko Kiannanniemen alueella ja Kainuussa.

Selvityksessä on tarkasteltu vain pölyhiukkaspitoisuuksia ilmassa eikä lainkaan pölyn terveydellistä haittaa aiheuttavien hiukkasten pitoisuutta pölyssä. Pöly muodostuu kaivostoiminnasta joten pöly sisältää niitä samoja alkuaineita ja metalleja mitä louhittava kiviaineskin sisältää. Pölyn ei arvioida aiheuttavan terveyshaittoja eikä ympäristön pilaantumista.

Ihmisille kuitenkin mm nikkelipöly ja alumiinipöly ovat terveyshaitallisia. Nikkelipölyhiukkasten hengittäminen on terveydelle haitallista, se on luokiteltu karsinogeeniksi erityisesti hiukkasia hengitettäessä ja saattaa lisätä henkilön riskiä sairastua mm keuhkosityöpään, iholle joutuessaan (järvivesi/ kaivovesi) se aiheuttaa herkästi oireita, nikkelin on todettu olevan herkästi allergiaa aiheuttava, sen käyttöä esim koruissa ja vaatteissa onkin ollut syytä vähentää ja siitä määrätty erillinen varoitus kuluttajalle tuoteselosteeseen sisältääkö tuotenikkeliä.

Myös alumiinipöly hengitettäessä saattaa aiheuttaa tilapäisiä tai pysyviä neurologisia oireita ja saattaa lisätä sille altistuneet henkilön riskiä sairastua myöhemmin mm alzheimerintautiin.

Hietaharju 7014: Kaivospölyä, sen laatua ja määrää arvioitaessa ei ole selvitetty lainkaan Kaivospölyn mahdollista uraanipitoisuutta ja sen vaikutusta luontoon, vesiin ja alueella oleskeleviin eläimiin ja ihmisiin. Maan alla tapahtuvassa louhinnasta mahdollinen uraanilöydös on otettava huomioon ennen kaivostoiminnan aloittamista ja sen louhimiseen varsinaisen ilmoitetun kaivostoiminnan sivutuotteenakin haettava erityinen lupa.

Tässä on muistettava että kaivostoiminnan toiminnassa syntyy jatkuvaa pölyä, se on turvallisuusriski myös avolouhoksesta työskenteleville ja alueella pitkään oleskeleville. Pölyhiukkaset leviävät paitsi ilman myös maaperän välityksellä luontoon ja kerääntyvät laskeumina maaperään, pohja- ja pintavesien ja sitä kautta Kiantajärveen sekä 50 m päässä olevalle Natura 2000- alueelle että Pahalampeen. Kaivospöly leviää ilmapirtausten mukana kaivosalueelle ja sen ympäristöön ja mitä enemmän tuulee sitä kauemmas pölyäkin ja pölylaskeumaa leviää.

Hietaharju 7014:Kaivosyhtiön selvityksen mukaan kaivospölyä saattaa kerääntyä vain lähimpien asumusten ikkunalaudoille ja kuivumassa oleviin pyykkeihin vedoten siihen ettei näin tapahdu jos sataa. Sadevesi toki huuhtoo kaivospölyä kasvien lehdistä muttei sitä poista vaan sateella ja lumen sulaessa kaivospölyä imeytyy maaperään ja sitä kautta pohjavesiin, kaivovesiin ja Kiantajärveen. Kaivospölyllä ei ole kaivosyhtiön mukaan muuta kuin kosmeettista haittaa alueen asukkaille, luonnolle, kasveille, eläimille ja ympäristölle. Kaivospölyn ja purkuvesien sisältämät hiukkaset kerääntyvät järven pohjaan ja vaikuttavat sen ekosysteemiin, ainejäämät kerääntyvät mm kaloihin joten niiden käyttämiseen ravinnoksi tulee aiheuttamaan suosituksia jopa rajoituksia. Kaivosyhtiön mukaan kalakannat siirtyvät Likolahdesta muualle Vasolahteen ja Vasolahdesta muualle Vasolahteen. Kiantajärven kalakanta tulee vähenemään ja mm kalalajeista Harjus on Suomen luonnonsuojeluliiton uhanalaisuusluokituksessa v 2010 Pohjois-Suomen sisävesillä vielä elinvoimainen, Etelä -Suomen sisävesillä jo silmällä pidettävä ja meriharjus jo äärimmäisen uhanalainen.

Hietaharju 7014: Kaivoksen toiminta aikana on muistettava että paitsi louhittava talteenotettava kiviaines tuottaa raskasmetallihiukkasia ympäristöön myös sivukivenä louhittava sivutuote tuottaa haitallisia hiukkaspäästöjä sekä valuttaa niitä maaperään läjityskasoista ja välillisistä purkuvesialtaista. Louhittavaa malmia säilytetään välivarastoituna kaivosalueelle, ennen rikastamolle kuljettamista Raskasmetallihiukkaset ja kaivoskivennäisten eivät siis katoa tomuna ilmaan eivätkä liukene vesimassoihin häviten kokonaan olemasta vaan ne siirtyvät aivan samoina pitoisuuksina kuin niitä louhittaessakin ympäristöön ja paljon laajemmalle alueelle kuin mitä selvityksessä on arvioitu ja oletettu. Luonto toimii omaan tapaansa eikä sen tuulen suuntia, tuulen voimakkuuksia, sateita tai veden virtauksia voi hallita tai muuksi muuttella kukaan. Olosuhteet ovat ne mitkä kulloinkin vallitsevat. Kaivosturvallisuuteen liittyvät ympäristöriskit ja niistä aiheutuvat ympäristötuhot on sevityksessä jätetty tasolle olettamus ettei niitä tapahtuisi. (Vrt Talvivaara)

Hietaharju 7014, Peura-aho, Vaara:: Vaaran alue, suunniteltu rikastamo, vesistövaikutukset on arvioitu liian suppeasti, rikastamon vaikutusten arviointi ympäröiviin Natura 2000 alueisiin tulee arvioida riittävän kauas, vaikka valtaus-alue ei rajautuisi kiinteästi Natura-alueeseen. Valtaus-alueilla Natura-alueita Risti-Luoma, Rytyskallio,Portinvaara,Levävaara,Hinkusuo ja Ulkuvaara-Ulkupuron Natura-alueet sekä Hietaharjun kaivospiiriin Natura 2000-alue Pahalampi. Vaaran valtaus-alueelle kaavailun kaivospiiriin tuntumassa, yläpuolisella valuma-alueella on Luolalammilta Saarajärven Myllylahteen laskeva pienvesien reitti, jonka yläosasta Luolalammen ympäristö sekä Ruoho- ja Risti-Luoman ympäristö kuuluu Kainuun arvokkaimpiin pienvesikohteiden joukkoon. Vesistön yläosa on lähes luonnontilainen, erämaiden pienvesien kokonaisuus joka lisäksi sisältyy Risti-Luoman Natura 2000-alueeseen. Risti-Luoman alue kuuluu

vanhojen metsien suojeluohjelman ja alueella on merkitystä niin virkistyskäytölle kuin erämaalintujen pesimäseutuna. Kaivostoiminnan aloittaminen aiheuttaa huomattavia vahinkoja näille Natura 2000 alueilla oleville luontoarvoille ja heikentää niiden suojeluarvoja joita Euroopan yhteisö, Suomen luonnonsuojeluliitto ja Natura 2000- ohjelma pyrkii erityisesti säilyttämään ja entisestään lisäämään.

Hietaharju: Luontoarvoja koskevien tietojen perusteella kaivospiirialueilta (Hietaharju, Peura-aho, Vaara) tehdyt luontoselvitykset ovat pintapuolisia. Alueen merkitystä vaatelioiden kasvilajien ja niille tarpeellisten elinympäristöjen esiintymisalueena ei ole sisäistetty.

Vaateliaan lajiston ja niiden tarvitsemien elinympäristöjen esiintymisen varalta kaivospiiriin ympäristöstä tulee tehdä perusteelliset kasvillisuus- ja lajistoselvitykset asiantuntemusta käyttäen. Kaivostoiminnan vaikutukset pohja- ja pintavesien virtauksiin ja etenkin ympäröiviltä valuma-alueilta tunnettujen lähdevesivaikutteisten elinympäristöjen olosuhteisiin tulee arvioida laajalta ja laajemmalla alueella. Vaaran alueella valuma-alue tarkasteluun tulee sisällyttää Saarijärven valuma-alueen läntiset osat ja Risti-Luoman Natura 2000-alueelle tulee tehdä Natura-arviointi, Hietaharjun alueelle sijoittuvan Vasoniemen ja Pahalammenpuron Natura 2000-alueelle tulee myös tehdä Natura-arviointi ja malminlouhinnan aiheuttaman pohjavesivirtausten muuttuminen sekä louhokseen kertovien pohjavesien pumppauksessa vaikutus puronvarren Natura 2000- luontotyyppeihin tulee arvioida. Natura - arviointi tulee tehdä myös Natura 2000-alueen ulkopuolelta, kaivosalueelta sekä sen ulkopuolelta, kokonaisuudessaan alueilta laajemmalti kuin mitä siitä nyt arvioimalla on oletettu.

Hietaharju 7014: Kaivosyhtiön antamassa luontoselvityksessä ei arvioida olevan vaikutusta luontoselvitysalueen koillisosassa todettuun lehtomaiseen metsälakikohteeseen.

Kaivosyhtiön luontoselvityksessä on todettu lehtomainen metsälakikohde joka sijoittuu välittömästi suunnitellun Malmin välivarastoalueen viereen ja suunnitellun avolouhokseen reunan lähelle. Kyseinen metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö on lähdevaikutteinen ja on oletettavissa että kaivostoiminta vaikuttaa vähentävästi kyseisen lähteen veden virtaamaa, jonka seurauksena arvokkaan lähdevaikutteinen metsälakikohteen ominaispiirteet ja elinmahdollisuudet heikkenevät merkittävästi. Kaivoshankkeella katsotaan olevan haitallisia vaikutuksia näihin yksittäisiin suojelukohteisiin sekä Pahalammenpuron Natura 2000 alueelle.

Hietaharju 7014: Vasoniemi ja Pahalammenpuron Natura 2000- alue; Vasoniemi on merkittävä uhanalaisen suo- ja lehtolajiston suojelukohde. Suojelu toteutuu osin luonnonsuojelulain ja osin vahvistetun rantakaavan määräysten kautta. Pahalammenpuron luonnontilaistuneille rannoille on levinnyt mm Kainuussa vaarantunutta Myyränporrasta, Verholehteä sekä silmälläpidettävää Lehtomataraa ja Kaiheorvokkia, myös Käenkaalia joka harvinainen Itä-Kainuussa. Näillä alueilla on merkitystä lehtojen ja soiden uhanalaisen kasvislajiston suojelun kannalta. Kaivostoiminta ja sen välilliset vaikutukset ulottuvat näille alueille heikentäen niiden suojeluarvoja ja luonnontilaa.

Hietaharju 7014: Luontodirektiivien mukaiset selvitykset alueilla esiintyvistä erityisen luontodirektiivin suojenkohteena olevista eläimistä mm liito-orava, viitasammakko sekä lepakkolajisto ovat kokonaan tekemättä sekä osin Natura 2000-alueilta että kokonaan alueiden ulkopuolelta kaikkien näiden valtausalueiden osalta. Kaikenkaikkiaan luonto-, kasvisto- ja eläimistöselvitykset ovat puutteellisia ja nekin mitä tehty ovat jo ajat sitten vanhentunutta tietoa, pääosin peräisin kirjallisuudesta joka sekin v 1997-2007.

Hietaharju 7014: Pahalammenpuron Natura 2000- alueella on todettu liito-oravia mutta liito-oravaselvitystä Natura-alueen ympäriltä ja ulkopuolelta mukaan lukien suunniteltu kaivosalue ei ole tehty. Liito-orava on tarkoin erityisin Luontodirektiivien suojeltu. Liito-oravan suojelusta, sen elinympäristön tuhoamisesta ja pesien hävittämistä on erityiset määräykset. Uhanalainen liito-orava on tiukasti suojeltu EU:n luontodirektiivin ja Suomen luonnonsuojelulain perusteella. Liito-oravan lisääntymisen- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on laissa kiellettyä. Oikeuskäytännön mukaan myös liito-oravan kulkuyhteyksiä alueilla pitää selvittää ja suojella. Erityinen luontodirektiivi koskee myös Viitasammakkoa ja Lepakoita.

Hietaharju, Peura-aho, Vaara: Suomussalmelta on löydetty nimenomaan Kiannaniemeltä Suomen vanhin asuinpaikka. Arkeologiset kaivaukset liittyivät jo 1950-luvulla Kiantajärven vedenpinnan nostoon ja säännöstelyyn, näistä kaivauksista siis jo kauan. Alueiden arkeologiset arvot on investoitava ja uusimman arkeologisen tiedon pohjalta on näitä tutkimuksia jatkettava. Kiantajärven alue on arkeologisesti arvokas. Päätöksen teossa on otettava huomioon muinaismuistolaki joka suojaa näitä jo löydettyjä ja vielä tutkimattomia kohteita Kiannaniemellä ja Kiantajärven ympärillä joiden soisi jäävän tutkittavaksi vielä tuleville sukupolvillekin. Mitä kauemmin aikaa eletään sitä arvokkaammaksi nämä löydökset muuttuvat. Kaivosyhtiön selvityksen mukaan alueella ei ole arvokkaita arkeologisia kohteita eikä muinaismuistoja.

Hietaharju, Peura-aho, Vaara: Suomussalmella on myöskin Suomen lähihistoriaa, lähinnä talvisotaan liittyvää. Tunnetuin lienee vasta ns Raatteentie. Kiannaniemellä käytiin Suomen talvisodassa taisteluita joista perimätietoa. Perimätiedon mukaan Kiannaniementietä molemmin puolin on haudattu kaatuneita sekä suomalaisia että venäläisiä sotilaita, sota-aikaisia yksittäisiä hautapaikkoja on pitkin Kiannaniementä. Näitä mahdollisia löydöksiä sitten aikanaan ei toki koske muinaismuistolaki vaan kyseessä on jo sitten laki hautarauhasta. Kainuun museoviraston tutkijat ovat olleet kiinnostuneita jatkamaan arkeologisia tutkimuksia Kiannaniemellä sillä aina aika ajoin saattaa löytyä jotain lisää, nyt mielenkiinto Kotaniemessä, joka erittäin vanha asuinpaikka eräkultuurin ajalta samoin kuin Peura-aho. Hietaharjun kaivosalueen lähellä sijaitsee kaksikin vanhaa tervahautaa jotka kertovat tutkijoille omaa tietoaan Kiannaniemen lähihistoriasta näiden muinaismuistojen ohessa. Kaivosyhtiön oman selvityksen mukaan alueella ei ole kiinnostavia tai merkityksellisiä arkeologisia kohteita.

Hietaharju 7014: Kaivostoiminta alueella ei vastaa odotuksia työllisyyden parantamiseksi tai työpaikkojen lisäämiseksi, toiminta-aika on suhteellisen lyhyt, kaivosyhtiön arvion mukaan n 2-5 vuotta. Kiannaniemen asukkaita tai suomussalmelaisia itse kaivos, kaivostoiminta ja kaivosyhtiö Kuhmo Metals Oy tuskin tulee työllistämään. Kaivostoiminta ja kaivosturvallisuuslupa vaatii ammatillista erityisosaamista kaikilta sinne työllistettäviltä ammattiosaajilta joten työllistymisen mahdollisuus tältäkin osin ei vastaa kiannaniemeläisten tai suomussalmelaistenkaan odotuksia. Kaivoksen tuotto ei myöskään kohdistu Suomussalmen kuntaan eikä sitä kautta suomussalmelaisille veronmaksajille, koska kaivosyhtiö ei ole paikallinen toimija vaan kaivosyhtiön pääpaikka on Australia siitäkin huolimatta että kaivostoimintaan hakee lupaa sen suomalainen tytäryhtiö Kuhmo Metals Oy, Helsinki.

Hietaharju 7014: Kiannaniemen kaivosalue sijoittuu Kainuun maakuntakaavaan, aluella ei ole voimassa olevaa oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa. Maakuntakaavassa alue on merkitty metsätalousmaaksi/metsänhoitoalueeksi. Siitä huolimatta ettei alueelle ole vielä tehty oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa on esim Likolahden rannoille annettu lupa sekä luvan myötä rakennettu loma-asuntoja jo 1960-luvulla, nämä loma-asunnot ovat edelleen olemassa ja omistajiensa käytössä. Likolahden rannalla olevat loma-asunnot sijaitsevan alle 100 m päässä suunnitellusta kaivosalueesta.

Kaivostoiminnalla saattaa olla esteitä myöhemmin laadittaville alueen mm Vasoniemi kaavoituksille. Maanomistajille on annettu lupa rantarakentamiseen ja rantarakentamista on kaavoitettu suunnitelmissa myös muualle Vasolahden alueelle. Rantarakentamisen mahdollisuus tuo aluelle tulevaisuudessa lisää lomaa-asukkaita ja lisää näin saatuja tuloja sekä kiannanniemeläisille että suomussalmelaisille. Vasoniemeeseen on vahvistettu rantakaava jossa niemeen on jo kaavoituksella varattu ainakin 12 erillistä rantakaavan mukaista rakennustonttia alueen rantarakentamista varten.

Suomussalmen keskusta Ämmänsaari on se lähin liikekeskus missä lomalaiset käyvät ostoksilla. Matkailu on suomussalmelaisille nykyisin ja tulevaisuudessa merkittävä ja kannattava elinkeino. Kaivostoiminnalla tulee olemaan vähentävä ja heikentävä vaikutus alueen matkailuun elinkeinona. Kiannanniemi sijaitsee sekkin Lapin poronhoitoalueella, porot vaeltavat toistaiseksi vapaasti myös Kiannanniemellä, tulevat ihan pihaan asti Likolahden rannalla sijaitseville kesäasunnoillekin ja mm läheisiin niemiin Kekrinniemi, Hietaniemi, lepäilemään. Porojen kulkureitteihin kaivostoimilla on omat estymisvaikutuksensa, porot joutuisivat kiertämään koko kaivosalueen päästäkseen omille luonnonmukaisille kulkureiteilleen ja elinalueilleen vapaasti erämaassa ja luonnossa vaellellessaan.

Tässä Altona Mining ldt/Kuhmo Metals Oy kuulemisessa eli lupahakemusta käsiteltäessä pyydetään kohteliaasti kaivosviranomaista (Tukes) ottamaan huomioon tämän kuulemisen eli lupahakemuksen hylkäävän päätöksen osalta;

Kaivoslain (621/2011) 48 pykälä:

Kaivosluvan myöntämisen esteet

" Kaivoslupaa ei saa myöntää, jos on painavia perusteita epäillä, että hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä syistä hakijalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan huolehtia kaivostoiminnan aloittamisesta taikka hakija on aikaisemmin olennaisesti laiminlyönyt tähän lakiin perustuvia velvollisuuksia. Laiminlyöntien olennaisuutta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuvien vahinkojen määrä.

Vaikka Kaivosluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole tässä laissa säädettyä estettä, lupaa ei saa myöntää jos kaivostoiminta aiheuttaa vaaraa yleiselle turvallisuudelle, aiheuttaa huomattavia vahingollisia ympäristövaikutuksia tai heikentää merkittävästi paikkakunnan asutus- ja elinkeino-oloja eikä mainittavaa vaaraa tai vaikutuksia voida lupamääräyksin poistaa."

Sekä Luonnonsuojelulain 20.12.1996/1096 10 Luku 66 pykälä

Euroopan yhteisön Natura 2000- verkostoa koskevat erityissäännökset. Luvan myöntäminen sekä suunnitelman hyväksyminen ja vahvistaminen

" Viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen taikka hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa jos 65 pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettu arviointi- ja lausunnotonettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luontoarvoja joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000- verkostoon.

Sen estämättä mitä 1 momentissa säädetään, saadaan lupa kuitenkin myöntää taikka suunnitelma hyväksyä tai vahvistaa, jos valtioneuvosto yleisistunnossa päättää että hanke tai suunnitelma on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä eikä vaihtoehtoista ratkaisua ole.

Jos alueella on luontodirektiivin liitteessä I tarkoitettu ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi tai liitteessä II tarkoitettu ensisijaisesti suojeltava laji on lisäksi edellytyksenä että ihmisten terveyteen, yleiseen turvallisuuteen tai ympäristölle muualla koituviin erittäin merkittäviin suotuisiin vaikutuksiin liittyvä syy tai muu erittäin tärkeä yleisen edun kannalta pakottava syy vaatii luvan myöntämistä taikka suunnitelman hyväksymistä tai vahvistamista. Viimeksi mainituissa tapauksissa asiasta on hankittava komission lausunto."

Mielipiteenäni esitän että Kainuun Suomussalmen Kiannanniemelle suunnitteilla olevat kaivostoiminnan kuulemiset eli lupahakemukset hylätään ja Hietaharjun, Peura-ahon ja Vaaran alueet jätetään koskemattomaksi erämaaksi, siihen luonnontilaan missä se tällä hetkellä on. Sen sijaan Suomussalmen ja Kiannanniemen tulevan kehityksen kannalta olisi suotuisampaa tukea kaikenlaista virkistys-, lomanvietto- ja matkailuun liittyvää elinkeinonharjoittamista tämä Kiannanniemen erityinen luonnonsuojelu ja historia huomioiden, nimenomaan sellaista elinkeinonharjoittamista joista kestävä kehityksen näkökulma huomioiden tulee olemaan enemmän työllistävää vaikutusta Kainuulle ja sen asukkaille verrattuna lyhytaikaiseen kaivoshankkeeseen joka tuhoaa luonnon, luontoarvot, vesistön, kasvuston ja eläimistön sekä historiallisesti arvokkaat muinaismuistot, joita ei ole missään muualla Suomessa eikä edes koko maailmassa.

Pyydetään kohteliaimmin ottamaan huomioon esittämäni mielipide ja mielipiteeni perustelut päätöstä tehdessänne.

Tätä muistutusta/ mielipidettä esittäessään ja laatiessaan allekirjoittanut on perehtynyt Kuhmo Metals Oy Suomussalmen nikkelikaivoshankkeeseen, seurannut kaivosyhtiön lupahakemusmenettelyä, perehtynyt Suomussalmen Kiannanniemen ympäristöön ja siellä vallitsevaan luonnontilaan, kasvillisuuden, metsien, soiden ja eläimistön elinoloihin sekä luonnonsuojelun tilaan, erityisiin arkeologisiin sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin kohteisiin useiden asiantuntijoiden avustamana sekä henkilökohtaisesti kuullut Kiannanniemen asukkaiden sekä siellä lomailevien ihmisten mielipiteitä suunnitelluista kaivoshankkeista ja niiden koetuista uhkista alueen luonnonsuojelun ja ihmisten elinolojen, terveyden ja Suomussalmen kunnan nykyisten sekä tulevien elinkeinojen osalta.

Tällä mielipiteellä allekirjoittanut tuo esiin niitä mielipiteitä joita kuulemisella tarkoitetaan lupa-asioita käsiteltäessä sen estämättä että ihmisillä käsite " kuuleminen" on ollut ymmärrettävissä asioiden suullisena käsittelynä suullisina keskusteluna kuulemistilaisuuksissa eikä ymmärrettävänä lupa-asioden käsittelyn olevan kirjallista kuulemista eli kirjallista lupa-asioden käsittelyä.

Sen vuoksi tämä Kiannanniemen " hiljainen kansa" ei ole asioista osannut tai ehtinyt tehdä kirjallisia muistutuksia joita kaivosviranomaisen (Tukes) on näiden asianosaisten kuulemisella tarkoittanut näitä Kuhmo Metals Oy kaivoshankkeita ja lupa-asioita käsiteltäessä.

Koska Kuhmo Metals Oy on jo 16.5.2012 kaivosluvan peruutusilmoituksellaan luopunut jo valtausalueiden Kaivno 9405,9406,9407,9408,9409 valtausoikeudesta ja kaivostoiminnan aloittamisesta näillä valtausalueella niin Kuhmo Metals Oy: lle ei luopuminen Kiannanniemen Hietaharju,Peura-aho ja Vaara suunnitelluista kaivostoiminnoista liene ylivoimaisen vaikeaa huomioon ottaen kaivosyhtiön esittämän oman YVA-suunnitelman. Vaihtoehto 0 jossa Hietaharjun, Peura-ahon ja Vaaran kaivoshankkeet jätetään toteuttamatta ja alue jätetään koskemattomana siihen luonnontilaan missä se nyt on eli maakuntakaavassa merkityksi metsänhoitoalueeksi.

Lopuksi allekirjoittanut esittää sekä kaivosviranomaiselle (Tukes) että kaivosyhtiö Kuhmo Metals Oy:lle vakaasti harkittavaksi;

Minkälaisen ympäristönsuojelullisen, luontoarvojen säilyttämisen ja suojelemisen, luonnonsuojelun sekä arkeologisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan alueen ja sen merkityksen kannalta arvioidun ainutlaatuisen perinnön Kaivosviranomaisen (Tukes) ja kaivosyhtiö Kuhmo Metals Oy haluaa tästä Suomussalmen nikkeli-kaivoshankkeesta jättää nykyisille ja tuleville sukupolville omalta kohdaltaan, omalta osaltaan omalla toiminnallaan;

Alueen koskemattomaksi jättämällä Luonnonsuojelullisesti , arkeologisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan perinnön kannalta merkittävän ja kunnioitettavan YMPÄRISTÖTEON vai alueella kaivostoiminnan aloittamisella ja/ tai sen sallimisella Luonnonsuojelullisesti, arkeologisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan perinnön kannalta merkittävän täydellisen ja peruuttamattoman YMPÄRISTÖTUHON

Tässä asiassa tärkeät päätökset pitää tehdä seisaallaan ja pitkospuita kävellen.

Pieksämäki 14.4.2014

Rita Ruotsalainen
Sairaanhoitaja
Kainuun Suomussalmen Kiannaniemellä lomaileva
Mahdollinen kunnan tuleva pysyvä asukas
Annankuja 6 D 17
76130 Pieksämäki
Puh 0505898867
rita.ruotsalainen@gmail.com

Asianosaisena kuultu:

Aarre Nykänen
asianosainen,
maanomistaja

Asianosaisen maanomistajan yhteystiedot:

Aarre Nykänen
Keskuskatu 28 a 15
76100 Pieksämäki

Ec 43/13
HITE
Hietaharju
2014

KUULUTUS

kaivospiiritoimituksen asiakirjojen nähtävillä olosta

Viitaten kaivoslain 38.2 §:ään ilmoitan, että kaivospiiritoimituksen TN:o 2013-439044 asiakirjat ja kartta ovat yleisön nähtävänä Suomussalmen kunnanvirastossa neljäntoista (14) päivän ajan tämän kuulutuksen julkipanosta lukien.

Kaivospiiritoimitus koskee **Hietaharju -nimisen** kaivospiirin perustamista apualueineen, yhteensä n. 29,54 ha Suomussalmen kunnan (777) Kiannan kylässä (405) Kiannanniemessä kiinteistöjen

- Tuomela 777-405-11-2
- Hietala 777-405-11-25
- Männikkö 777-405-9-15   alueella.

Muutoksenhaku:

Uuden kaivoslain 188 §:n mukaan muutoksenhausta lain 181 §:n 1 momentissa tarkoitettussa kaivospiiritoimituksessa tehtyihin päätöksiin on voimassa vastaavasti, mitä lunastuslain 89-93 §:ssä muutoksenhausta säädetään. Lunastuslain mukaan valitusajaksi on 30 päivää ja se alkaa toimituksen lopettamisesta lukien ja ainoa valitusviranomaisena on maa- ja metsätalouden valitusviranomaisena toimiva käräjäoikeus.

Tähän toimitukseen voi hakea valittamalla muutosta 30 päivän kuluessa toimituksen lopettamisesta eli 26.11.2013 lukien. Valitusviranomaisena on maa- ja metsätalouden valitusviranomaisena toimiva Lapin käräjäoikeus. Muutoin muutoksenhausta on noudatettava oheisessa valitusosoituksessa annettuja ohjeita.

Kuusamossa 29.12.2013

Toimitusinsinööri
Maanmittausinsinööri (DI)

Kainuun Koillismaan maanmittaustoimisto
Kaiterantie 20, 93600 Kuusamo
Puh: 0400-286561

Julkipantu Suomussalmen kunnan ilmoitustaululle

...2...1...12... 2013 ja

poistettu ilmoitustaululta

...17...1...12... 2013

Todistaa:

MRE
Hietaharjun
2014

KAIVOSPIIRIN MÄÄRÄÄMINEN

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tehnyt seuraavan kaivospiiriä koskevan päätöksen.

Nimi Hietaharju
Hakija Kuhmo Metals Oy
y-tunnus: 1925450-2
Helsinki
Suomi

Yhteystiedot:
Kuhmo Metals Oy
Sänkinotkonkatu 6
83500 Outokumpu

puh. 010 2710 090

Lisätietoja antaa:
Jarmo Vesanto, puh. 050 4109552

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 40 §:n mukainen kaivoskivennäisten hyödyntäminen edellyttää kaivosoikeuden perustamista. Kaivosoikeus voidaan myöntää hakijalle kaivoslain (503/1965) 4 luvun mukaisen kaivospiiritoimituksen jälkeen. Kaivospiiritoimitusta koskeva päätös (*kaivospiirin määrääminen*) voidaan tehdä, mikäli kaivospiirihakemus täyttää kaivoslaissa säädetyt edellytykset. Tässä päätöksessä on kysymys kaivospiirin määräämisestä.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 17.3.2008 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella.

Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena

toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Kaivoskivennäinen

koboltti, kupari, muut platinametallit, nikkeli, platina

Kaivospiirin alue

Tämä määräys koskee seuraavia alueita:

Suomussalmi (777)

Kaivospiirin käyttöalue

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
777-405-11-2	Tuomela	Kianta	9,96
777-405-9-15	Männikkö	Kianta	7,77
777-405-11-25	Hietala	Kianta	12,58
		Yhteensä ha	30,31

Kaivospiirin apualue

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
777-405-11-2	Tuomela	Kianta	0,07
		Yhteensä ha	0,07

Kaivospiirin kokonaispinta-ala on yhteensä 30,38 ha.

Kaivosalueen kartta on liitteenä.

Kaivospiirin rajanaapurit

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä
777-405-9-13	Pankko	Kianta
777-405-9-5	Notkola	Kianta
777-405-12-25	Simola	Kianta
777-405-12-21	Kanerva	Kianta
777-876-7-0	Keinälänniemen lohkokunta	Kianta
777-895-0-9161	Liikennevirasto	Kianta

Alueesta tarkemmin

Kaivospiirin alueelle perustetaan avolouhos aputoimintoinen. Avolouhoksen pinta-alarave on noin 4 ha. Myöhemmässä vaiheessa toiminta siirtyy maan alle. Alueelle sijoitetaan läjitysalueet sivukivelle ja pintamaille, yhteensä noin 13,5 ha. Lisäksi tarvetta on kaivosveden selkeytyslaitteille, malmin välivarastolle sekä toimisto- ja huoltotiloille. Kaivoksen apualueelle sijoittuisi tieyhteys. Tuotantovaiheen kokonaisajaksi nykyisillä tiedoilla on arvioitu noin 7 vuotta (avolouhos 3,5 - 4 v, maanalainen kaivos 2 - 2,5 v).

Alueelle ei rakenneta rikastamoita eikä siihen liittyviä toimintoja kuten rikastushiekka-altaita.

Alueen kaavatilanne

Suomussalmen kunnan lausunnon perusteella alue ei sijoitu asemaakavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueelle. Lausunnossaan 6.5.2008 kunta on puoltanut kaivospiirin muodostamista alueelle hakemuksen mukaisesti. Alueella on voimassa valtioneuvoston 29.4.2009 vahvistama Kainuun maakuntakaava 2020. Valmistellaan ollutta kaavaa ja vaikutuksia siihen on arvioitu YVA-menettelyssä.

Esteettömyystodistus

Hakija on toimittanut Kainuun maistraatin todistuksen koskien kaivoslain 6 §:n tarkoittamia esteitä. Todistuksessa on liitteenä Suomussalmen kunnan asiasta antama lausunto, jonka mukaan alueella ei ole kaivoslain 6 § 1 momentin 3-9 kohdan mukaisia valtauksen esteitä. Hakemuksen mukana on lisäksi Suomussalmen kunnan hanketta koskeva lausunto, jossa puolletaan hakemusta.

Hakemuksen täydentäminen

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 2.4.2008 Kainuun maistraatin esteettömyystodistus
- 16.5.2008 Suomussalmen kunnan lausunto hakemukseen
- 10.2.2009 ympäristövaikutusten arviointiselostus
- 10.7.2009 osoitetietojen tarkistaminen
- 29.10.2012 kiinteistön omistajatietojen päivittäminen ja kartta-aineiston tekninen tarkistus paikkatietojärjestelmän muutosten vuoksi

Natura-alue

Kaivospiirin länsipuolella sijaitsee Vasonniemen ja Pahalammenpuron Natura-alueen (FI1200702) Pahalammenpuron osa-alue. Kaivospiiriltä on Natura-alueen rajalle vajaat 50 m. Alustavan käyttösuunnitelman mukaisesti sivukiven läjitysalue sijoittuisi noin 50 m päähän alueelta. Hanketta koskevassa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 9.7.2008 antamassaan lausunnossa Kainuun ympäristökeskus piti Natura-arviointimenettelyä tarpeellisena. Hankkeen vaikutukset on arvioitu luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisessa arviointimenettelyssä. 14.5.2009 saapuneessa lausunnossa ympäristökeskus on todennut, että Natura-arviointia varten tehty nykytilan selvitys on asianmukainen. Ympäristökeskus on katsonut, että kaivoshankkeen läheiselle Natura-alueelle ei todennäköisesti kohdistu vaikutuksia, jotka merkittävästi heikentäisivät alueen suojeluperusteita.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

Hankkeeseen on sovellettu ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan lain (YVA-laki) mukaista menettelyä. Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta on annettu 4.5.2009 (Dnro KAI-2008-R-1). Menettelyä koskevat asiakirjat säilytetään Kainuun ELY-keskuksessa.

Jäljennös arviointiselostuksesta ja yhteysviranomaisen lausunnosta on hakemusasiakirjoissa.

Hankkeen perustelut

Hankkeen perustelut pääpiirteittäin on esitetty liitteessä 1.

Lausuntopyyntö ja asianosaisten kuuleminen

Ennen asian ratkaisemista työ- ja elinkeinoministeriö oli varannut mahdollisuuden esittää mielipiteitä kaivospiirihakemuksesta. Mielipidettä on pyydetty niiltä, joiden oikeutta tai velvollisuutta asia koskee, sekä muilta, joiden elinympäristöön, työntekoon ja muihin oloihin asialla voi olla huomattava vaikutus.

Kuulemisesta on ilmoitettu asianosaisille kirjeitse ja asian vireilläolosta on ilmoitettu myös seuraavissa sanomalehdissä:

- 7.7.2009 Kainuun Sanomat
- 7.7.2009 Ylä-Kainuu

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt ennen päätöksentekoa hakemuksesta lausunnot Suomussalmen kunnalta ja Kainuun ympäristökeskukselta (1.1.2010 lähtien Kainuun ELY-keskus).

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty pääpiirteittäin liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Maanmittaustoimistolle annetaan määräys kaivospiiritoimituksen suorittamiseksi.

Hakija: Kuhmo Metals Oy

Kaivospiiri: Hietaharju (kaivosrekisterinumero 7014)

Päätökseen liitetyt lupamääräykset on esitetty liitteessä 3.

Toimituksessa on meneteltävä kuten kaivoslain (503/1965) 4 luvussa ja kaivosasetuksen (663/1965) 3 luvussa on kaivospiiritoimituksesta säädetty.

Toimitus on saatettava loppuun 31.7.2013 mennessä. Toimitusta ei kuitenkaan saa lopettaa, ennen kuin tätä päätöstä koskevat mahdolliset valitukset on lopullisesti ratkaistu.

Maanmittaustoimiston tulee toimittaa kaivospiirin lopullinen kartta Tukeisiin.

Päätöksen perustelut

Tukestin perustelut päätökselle on esitetty liitteessä 4.

Vastaus lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyyn

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 4.

Lisätietoja maanomistajille

Tämän päätöksen mukaisessa kaivospiiritoimituksessa muodostetaan hakijalle käyttöoikeus kaivospiirin kiinteistöihin. Kiinteistön omistusoikeus ei siirry hakijalle, ellei siitä erikseen sovita vapaaehtoisella kiinteistökaupalla.

Maanomistajien ja asianosaisten on mahdollista neuvotella hakijan kanssa korvauksista ja muista seikoista myös kaivospiiritoimituksen aikana. Kaivospiiritoimituksen toimitusmiehet antavat tältä osin tarkempia ohjeita tai määräaikoja.

Jos muuta ei sovita, kaivospiiritoimituksessa toimitusmiehet määräävät kiinteistökohtaiset korvaukset sekä korvaukset mahdollisista vahingoista ja haitasta.

Kaivospiiritoimituksessa määrättyjen korvausten lisäksi kaivosoikeuden haltijan on kaivoslain (503/1965) 44 §:n mukaan suoritettava maanomistajalle vuotuinen kaivospiirimaksu, jonka suuruus kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten perusteella on tällä hetkellä 50 €/ha.

Kaivospiiritoimituksessa määrättyjen korvausten lisäksi kaivosoikeuden haltijan on suoritettava maanomistajalle vuotuinen louhimismaksu korvauksena hyväksi käyttämistään kaivoskivennäisistä. Jos maksun suuruudesta ei sovita, voi kumpikin osapuoli hakea maksun määräämistä Tukesista.

Jos kaivosmineraalin taloudelliseen arvoon vaikuttavat perusteet ovat oleellisesti muuttuneet, asianosaisella on oikeus vaatia kaivosviranomaista tarkistamaan kaivosoikeudesta kalenterivuodelta maksetun louhimismaksun suuruus. Kaivosviranomaisen on tällöin otettava huomioon kaivosmineraalien taloudellisen arvoon vaikuttavat perusteet ja asianosaisten asiassa tekemä sopimus.

Lisäksi kaivosoikeuden haltijan on maksettava muuhun kuin kaivostoimintaan käytetyistä kaivostoiminnan sivutuotteista saadusta hyödyistä vuotuinen kiinteistökohtainen korvaus (sivutuotekorvaus) kaivoslain (652/2011) 101 §:n mukaisesti.

Päätöksen tiedoksianto

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti ottaen huomioon valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 25 §. Päätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan kaivospiirin alueen maanmittaustoimistolle, aluehallintovirastolle, säteilyturvakeskukselle, maakunnan liitolle, niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia

erityisesti koskee, ilmoittamalla myös sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen Suomussalmen kunnan ilmoitustaululla. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Kainuun Sanomat ja Ylä-Kainuu -sanomalehdissä.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä hakijalta perittävä maksu on 60 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen (6/2008) mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Oulun hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika päättyy 21.2.2013.

Sovelletut oikeusohjeet

Tämän päätöksen perusteluissa kerrotut säännökset.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Eira Luokkanen puh. 029 5052 211

Päivi Rantakoski
johtaja, laitos- ja kaivosvalvonta

Eira Luokkanen
ylitarkastaja

LIITTEET	Liite 1: Hankkeen perustelut pääpiirteittäin Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine pääpiirteittäin Liite 3: Lupamääräykset Liite 4: Päätöksen perustelut, Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin, säännökset Liite 5: Kartta Liite 6: Valitusosoitus Liite 7: Lista asianosaisista
JAKELU	Kainuun-Koillismaan maanmittaustoimisto Hakija
TIEDOKSI	Suomussalmen kunta Kainuun ELY-keskus Kainuun liitto Pohjois-Suomen aluehallintovirasto Säteilyturvakeskus Museovirasto Kainuun museo Metsähallitus, Pohjanmaan luontopalvelut Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri Muut asianosaiset

Hankkeen perustelut

Liite1, sivu 1(1)

Hankkeen perustelut pääpiirteittäin

Yleiskuvaus

Hietaharjun nikkeli-kupariesiintymä on löydetty jo 1960-luvun alkupuolella, jonka jälkeen Outokumpu Oy on tutkinut esiintymää useampaan otteeseen ja tehnyt muun muassa rikastuskokeen. Valtaus on ollut Kuhmo Metals Oy:n hallinnassa vuodesta 2005 lähtien. Alueella on tähän mennessä tehty tutkimuskairausta yli 10 000 m.

Tunnetun mineralisoituneen vyöhykkeen pituus on noin 200 m, malmi-linssien paksuus vaihtelee kymmenistä sentteistä noin 10 metriin. Päämalmimineraalit ovat magneetti-kiisu, pentlandiitti ja kuparikiisu. Lisäksi esiintymässä on platinaryhmän metalleja.

Hietaharjun nikkeli-kupariesiintymän hyödyntämisuunnitelma pohjautuu avolouhoksena ja myöhäisemmässä vaiheessa myös maanalaisena louhintana tapahtuvaan malmin hyödyntämiseen. Tälle kaivospiirialueelle ei rakenneta rikastamoaa vaan malmi tullaan kuljettamaan muualle rikastettavaksi.

Kuhmo Metals Oy on tehnyt malmin 3D-mallinnuksen, jossa pitoisuuden alarajana on käytetty 0,3 % Ni (huomioiden kuitenkin muutkin malmimineraalit). Esiintymän mineraalivarantoarvion on tehnyt Snowden Group (Perth, Australia) krieging –menetelmällä 2005. Kuhmo Metals Oy on päivittänyt malmimallia ja malmiarviota uusien kairaustulosten perusteella 2007 ja 2008. Arvion mukaan esiintymässä on alla esitetyt varannot:

esiintymä 580 700 t 0,77% Ni; 0,43% Cu; 0,05 % Co; 0,85 g/t Pd; 0,38 g/t Pt
(josta avolouhittava malmi: 357 000 t 0,89 % Ni; 0,53 % Cu; 1 g/t Pd,Pt)

Selvitys tutkimustöistä ja niiden tuloksista

Kaivospiiriä koskevassa hakemuksessa hakijan tulee esittää selvitys siitä, että haetulla alueella on kaivoskivennäisiä niin runsaasti ja siinä muodossa, että esiintymää voidaan hyödyntää. Hakija on hakemukseensa liittänyt selvitykset seuraavista seikoista:

1. Aikaisemmat tutkimukset
2. Kuhmo Metals Oy:n suorittamat tutkimukset
3. Malmiarvio
4. Esiintymän hyödyntäminen

Käyttösuunnitelma

Kaivospiirin alueen suurimmat yksittäiset maankäyttötarpeet ovat avolouhos, 4 ha, ja läjitysalueet sivukivelle ja pintamaille, 13,5 ha. Lisäksi tarvitaan kaivosveden selkeytysaltaat, välivarasto malmille sekä toimisto- ja huoltotiloja.

Malmia louhitaan aluksi avolouhoksessa, jonka syvyydeksi on suunniteltu noin 100 m. Sivukivikasan korkeudeksi on suunniteltu 35 m. Pääosa sivukivestä käytetään louhoksen täytteeksi louhinnan päätyttyä, maanpinnalle jääneet kasat maisemoidaan. Avolouhoksen tuotantovaiheeksi on arvioitu 3,5 – 4 v, jonka jälkeen siirrytään maanalaiseen louhintaan 2 – 2,5 vuodeksi, mutta tämä aika voi kasvaa mikäli syväkairauksilla paikallistetaan lisää malmia.

Hakija on hakemuksen käyttösuunnitelman selvitysosassa kuvannut seuraavat toiminnot

1. kaivospiirin alue ja sen maankäyttö
2. tuotantoluvut
3. avolouhoksen mitat
4. kannattavuustarkastelu, vaihtoehdot rikastamon sijainnin suhteen

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet Kainuun ympäristökeskus

Ympäristövaikutusten arviointi- ja Natura-arviointimenettelyissä on selvitetty Hietaharjun kaivospiirin toteuttamisedellytyksiä. Asiasta aikaisemmin antamiinsa lausuntoihin viitaten ympäristökeskus toteaa, että kaivoslain 71 §:ssä tarkoitettuja luonnonsuojelulain mukaisia esteitä kaivospiirin perustamiselle ei ole selvityksissä tullut esille lukuun ottamatta mahdollista luonnonsuojelulain 49 §d:ssä tarkoitettua liito-oravan esiintymää.

Hietaharjun kaivosalueen käyttösuunnitelman mukaan sivukiven läjitysalue sijoittuisi noin 50 metrin etäisyydelle Pahalammenpuron natura-alueen itärajalta. Tulevalla sivukiven läjitysalueella runsaan sadan metrin päässä liito-oravan havaintopaikoista on kasvillisuusselvityksen mukaan liito-oravan elinympäristöksi soveltuvaa puustoltaan vartunutta tuoretta kangasta. Liito-oravan elinympäristöksi soveltuvaa metsää on myös kaivosalueen koillisosaan kaavaillun läjitysalueen kohdalla.

Ympäristökeskus katsoo, että ennen toiminnan aloittamista hakijan tulee selvittää, onko kaivospiirin alueella liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ja näiden säilymisen kannalta välttämättömiä kulkuyhteyksiä ja ruokailualueita. Selvitys tulee toimittaa Kainuun ympäristökeskukselle.

Suomussalmen kunta

Kaivospiirin alueisiin ei kohdistu kaivoslain 6 §:n 4-9 kohdan mukaisia valtauksen esteitä tai muita seikkoja, jotka tulisi huomioida asiasta päätettäessä.

Kaivospiirin alueella ei ole rakennuksia, rakenteilla olevia rakennuksia, eikä vireillä olevia lupahakemuksia, eikä alue sijoitu asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueelle.

Karttaan merkitty kaivospiiri ei sijoitu lähimmän voimassa olevan Hossan osayleiskaavan vaikutusalueelle.

Metsähallitus

Metsähallitus katsoo, että vesien purkupaikkojen ohella tarkennetut selvitykset tulisi tehdä myös Hietaharjun kaivosalueen länsiosan sivukivialueelta avo-ojan kautta kulkeutuvien valuvesien kuormituksesta Vasonperään.

Kaivosalueen välittömässä läheisyydessä on kaksi tervahautaa, jotka on suunnittelussa syytä ottaa huomioon.

Mielipide 1, 2 henkilöä

Mielipiteen esittäjät kritisoivat yhtiön YVA-menettelyä ja siihen perustuen vastustavat kaivospiirin myöntämistä.

Mielipiteen esittäjät ovat lähitilan osakkaita, toinen heistä asuu kyseisellä tilalla 100 metrin päästä avolouhoksesta. Asuja katsoo, että louhinnan ja lisääntyvän liikenteen aiheuttamat pöly-, värinä-, ja meluhaitat estävät kiinteistössä asumisen. Mielipiteen esittäjät ovat huolissaan hankkeen ympäristövaikutuksista, esimerkiksi Kiantajärveen mahdollisesti päätyvistä raskasmetalleista. Lisäksi tuodaan esille liito-oravan ja käenkaalin esiintyminen alueella.

Mielipiteen esittäjät peräävät perustuslain mukaisia oikeuksia muun muassa omaisuuden suojan ja asuinpaikanvalinnan suhteen, sekä vetoavat ympäristönsuojelulain 3 §:n pilaamiskieltoon. Mielipiteessä syytetään kaivosyhtiötä myös harhauttamisesta siten, että yhtiö vastoin olemassa olevia tosiasioita kertoo, ettei kaivospiirin välittömässä läheisyydessä ole vakituista asutusta.

Lausunnot, mielipiteet ja vastine

Liite 2, sivu 2(2)

Hakijan vastine

Liito-oravaselvitys tullaan tekemään ympäristökeskuksen esittämällä tavalla.

Metsähallituksen lausunnossaan esittämät asiat tullaan ottamaan huomioon projektisuunnittelussa ja ympäristölupahakemuksssa.

Mielipiteessä esille tuotuja seikkoja tullaan käsittelemään ympäristölupaa haettaessa.

Kaivosviranomaisen antamat lupamääräykset

Kaivosviranomainen antaa seuraavat määräykset:

Lupamääräys 1.

a) Hakijayhtiön on hyvissä ajoin ennen kaivoksen rakentamistoimenpiteiden aloittamista selvitettävä onko kaivospiirin alueella liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ja näiden säilymisen kannalta välttämättömiä kulkuyhteysksiä ja ruokailualueita. Selvitys tulee toimittaa Kainuun ELY-keskukselle. Suunnitelluista toimenpiteistä on myös ilmoitettava Kainuun ELY-keskukselle sen varmistamiseksi ettei niistä aiheudu sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat kiellettyjä luonnonsuojelulain nojalla.

b) Hakijayhtiön on ennen toiminnan aloittamista haettava ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset luvat Pohjois-Suomen aluehallintoviranomaiselta.

Lupamääräys 2.

Kaivosviranomainen tulee kaivosoikeutta koskevassa ilmoituksessa (kaivoskirjassa) määräämään, että kaivosoikeuden haltijan tulee ryhtyä kaivostyöhön tai muuhun sellaiseen esiintymän luonteen edellyttämään työhön, joka osoittaa hänen vakavasti pyrkivän kaivospiirissä varsinaiseen työhön, kymmenen (10) vuoden pituisen määräajan kuluessa kaivospiirin määräämisestä lukien uhalla, että kaivosoikeus kaivoslain (621/2011) 68 §:n 1 momentin mukaisesti raukeaa.

Lupamääräys 3.

a) Kaivosoikeuden haltijan tulee toimittaa kaivoksen turvallisuusmääräyksistä annetun päätöksen (921/75) mukainen yleissuunnitelma hyväksymistä varten Tukesille ennen kaivoksen rakentamistöiden aloittamista ja kaivoslain (621/2011) mukainen selvitys siitä, miten kaivosturvallisuutta koskevat määräykset on otettu huomioon.

b) Kaivosoikeuden haltijan on ilmoitettava viipymättä kaivosviranomaiselle kaivoksessa sattuneesta onnettomuudesta, vaaratilanteesta ja tapaturmasta.

Lupamääräys 4.

Kaivosoikeuden haltijan tulee ilmoittaa kaivostyön aloittamisesta Tukesille.

Lupamääräys 5.

Kaivospiirimääräyksen perusteella suoritettavaan kaivospiiritoimitukseen sovelletaan, mitä kaivoslain (503/1965) 44 ja 45 §:ssä säädetään, sekä kaivospiiriin ja sen apualueeseen, mitä kaivoslain (503/1965) 22 §:ssä säädetään.

Lupamääräys 6.

Kaivospiirimaksun vuotuinen suuruus on 50 euroa hehtaarilta.

Tiedonanto kaivospiiriä koskevista myöhemmin annettavista määräyksistä

Vakuuden asettaminen sekä yleisten ja yksityisen etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 181 §:n siirtymäsäännöksiensä mukaisesti

Kaivoslain (621/2011) 181 §:n mukaan kaivosviranomaisen on viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta määrättävä vakuuden laji sekä suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään nvuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle.

Vakuus asetetaan kaivostoiminnan lopettamis- ja jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Kaivoslain mukainen vakuus liittyy yleisesti maisemoinnin ja kunnostamisen turvaamiseen sekä kaivosturvallisuuden varmistamiseen. Kaivoksen jätealueiden hoitoa koskee ympäristönsuojelulain mukainen vakuus, joka määrätään ympäristöluvan yhteydessä.

Vakuuden suuruuden arvioimisen kannalta olennaiset säännökset ovat kaivoslain (621/2011) 143, 144 ja 150 §:t. Vakuutta arvioitaessa on otettava huomioon, että lopettamis- ja jälkitoimenpiteiden lopulliset kustannukset konkretisoituvat vasta kaivostoiminnan loppumisen yhteydessä.

Kaivosviranomaisen on myös viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta annettava yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset. Näiden osalta keskeiset säännökset ovat kaivoslain (621/2011) 52 § 3 momentti ja 125 §.

Määräysten antamista koskevan päätöksen valmisteluun ja sen antamiseen sovelletaan kaivoslain (621/2011) säädöksiä kaivoslupahakemuksen käsittelystä, lupapäätöksen sisällöstä, sen antamisesta ja siitä tiedottamisesta.

Kaivosviranomainen antaa hakijalle mahdollisuuden esittää oman näkemyksensä vakuuden lajista ja suuruudesta sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä perusteluineen 31.7.2013 mennessä. Määräajan noudattamatta jättäminen ei estä asian käsittelyä.

Tiedonanto määräaikaisen kaivosoikeuden jatkamisesta

Kaivosluvan jatkamista koskeva hakemus on toimitettava lupaviranomaiselle kaksi (2) kuukautta ennen kaivosoikeuden päättymistä (valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (321/2012) 27 §).

Päätöksen ja lupamääräysten perustelut

Kaivoslain edellytykset

Hakijan esittämä kaivospiirihakemus ja sen täydennykset täyttävät kaivoslain (503/1965) 22 §:ssä ja 23 §:ssä edellytetyt vaatimukset, eikä haetulla alueella ole Suomussalmen kunnan antaman lausunnon perusteella kaivoslain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä.

Suomussalmen kunnan lausuntoon viitaten kaivospiirin määrääminen ei vaikeuta alueiden käytön suunnittelua.

Hakijan antama selvitys tutkimustöistä ja niiden tuloksista osoittaa, että alueella on kaivoskivennäisiä niin runsaasti ja siinä muodossa, että esiintymää voidaan hyödyntää. Hakija on esittänyt riittävät tuotantotekniset perustelut kaivospiirin määräämiselle.

Hakijan esittämä käyttösuunnitelma täyttää kaivoslain (503/1965) 23 § 1 momentin 3 kohdan vaatimukset.

Kaivospiirin alue

Hakijan esittämää kaivospiirin aluetta voidaan pitää kohtuullisena kaivoslain (503/1965) 22 §:n 2 momentin mukaisesti, kun otetaan huomioon esiintymän laatu ja laajuus.

Tukes on perehtynyt myös ympäristövaikutusten arviointiselostukseen ja siitä annettuun yhteysviranomaisen lausuntoon, ja katsoo, että kaivospiirialueen suunnittelua on riittävällä tavalla tarkasteltu arviointiselostuksessa, ja että siinä ja hakemuksessa esitetty vastaavat olennaisilta osin toisiaan.

Luonnonsuojelulain määräykset

Kaivoslain 71 §:n 2 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 4, 9, 39, 42, 47–49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Kaivoslain 71 §:n 2 momentista johtuu, että Tukesin on kaivospiirin määräämisestä päättäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole mainitun kaivoslain kohdassa viitattujen luonnonsuojelulain säännöksien vastaista.

Edellä mainitusta syystä Tukes on ympäristövaikutusten arviointiselostusta ja siihen annettua lausuntoa tutkiessaan kiinnittänyt erityisesti huomiota arviointiselostuksen lukuihin 6 ja 8.7 arvioidessaan kaivoslain 71 §:n 2 momentin perusteella luonnonsuojelulain eräiden keskeisten kohtien merkitystä.

Tukesin käsityksen mukaan hakemuksen tarkoittamasta hankkeesta ei synny kaivospiirin alueella tai sen välittömässä läheisyydessä sellaisia vaikutuksia, joita tulisi kaivoslain 71 §:n 2 momentin perusteella rajata kaivospiirin aluetta pienentämällä tai sen alueiden käyttöä lupamääräyksistä ilmi käyvällä tavalla tarkemmin ohjaamalla.

Natura 2000 -alueet

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaisesti luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on katsottava, että Natura 2000 -alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi on tehty, ja pyydettyä siitä lausunto alueelliselta elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukselta sekä siltä jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on. Hietaharjun

välittömässä läheisyydessä on Vasonniemen ja Pahalammenpuron Natura 2000 -alue (FI1200702). Kaivoshankkeen vaikutukset on selvitetty luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisessa menettelyssä.

Kainuun ympäristökeskus on antanut 14.5.2009 asiaa koskevan lausunnon. Ympäristökeskus toteaa lausunnossa, että Natura-arviointi osoittaa, että Vasonniemen ja Pahalammenpuron Natura-alueelle ei todennäköisesti kohdistu sellaisia haitallisia vaikutuksia, jotka merkittävästi heikentäisivät alueen suojeluperusteita. Metsähallitus toteaa lausunnossaan, että arviot Hietaharjun kaivospiirin kohdistamista vaikutuksista Vasonniemen ja Pahalammenpuron Natura-alueeseen ovat riittäviä, kun selvitystä täydennetään Pahalammenpuron alueelta havaitun liito-oravan elinpiirin osalta ja kaivostoiminnan vaikutuksia Natura-alueen luonnontilaan seurataan erikseen tehtävän tarkkailusuunnitelman mukaan.

Hakijayhtiö on esittänyt vaikutuksia lieventäviä toimenpiteitä ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa, eikä Natura-arviointiraportissa erillisiä lieventäviä toimenpiteitä Natura-alueen osalta ole arvioitu tarpeelliseksi.

Tukes katsoo, että lieventävien toimenpiteiden varmentaminen ei edellytä tähän päätökseen otettavia erityisiä lupamääräyksiä. Lieventävät toimet tulevat käsitellyksi hanketta koskevassa ympäristö- ja vesitalousluvassa. Toimenpiteitä voidaan soveltuvin osin tarkastella myös edellytysten niin täytyessä kaivoslain (621/2011) mukaan kaivosoikeuden haltijalle erillisessä menettelyssä annettavissa yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi annettavissa määräyksissä (181 § 4 momentti).

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Hietaharju on ollut osana Kuhmo Metals Oy:n Suomussalmen nikkeliprojekteja koskevaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA), Dnro KAI-2008-R-1. YVA-menettely päättyi 4.5.2009, jolloin Kainuun ELY-keskus antoi arviointiselostusta koskevan yhteysviranomaisen lausunnon.

Yhteysviranomainen katsoi lausunnossaan arviointiselostuksen kokonaisuudessaan täyttävän YVA-lain riittävyyden vaatimuksen. Selostus kattaa YVA-asetuksen sisältövaatimukset. Arviointi on tehty arviointiohjelman mukaisesti ja yhteysviranomaisen YVA-ohjelmasta antamassa lausunnossa esitetyt asiat on keskeisiltä osin otettu huomioon. Yhteysviranomainen on kiinnittänyt huomiota erityisesti tarkempien selvitysten tarpeeseen ympäristö- ja vesitalousluvituksen yhteydessä.

Tukes on tarkastellut arviointiselostusta ja yhteysviranomaisen siitä antamaa lausuntoa. Tuolloin valmisteilla olleen maakuntakaavan osalta hankkeen ei katsottu olevan ristiriidassa kaavoituksen tai alueen maankäytön suhteen. Hietaniemen osalta on lisäksi tarkasteltu erityisesti meluvaikutuksia, jotka voivat esitetyn mallinnuksen perusteella ylittää toiminnan alkuvaiheessa Valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (993/1992) mukaisen A-painotetun ohjearvotason lähimmillä loma-asuinkiinteistöillä. Selostuksen perusteella mallinnuksessa ei kuitenkaan ole huomioitu luontaisten melusteiden tai melua vähentävien toimenpiteiden vaikutusta. Toiminnan suunnittelulla ja muilla lieventävillä toimilla kuten melusteilla voidaan merkittävästi alentaa melutasoa. Toisaalta impulssi- ja kapeakaistaiset äänet voivat heikentää tilannetta. YVA-menettelyn perusteella hankkeen toteuttaminen edellyttää meluvaikutusten lieventämistä. Haitallisia vaikutuksia ja niiden vähentämiseen tähtäviä toimia käsitellään tarkemmin, toimien riittävyyttä arvioidaan ja niistä määrätään ympäristö- ja vesitalousluvituksen yhteydessä. Siten kaivospiirimääräyksessä ei katsota tarpeelliseksi antaa erillistä määräystä nimenomaan melutason alentamisesta. Ympäristövaikutusten arviointimenettely on otettu huomioon lupamääräyksissä 1 a ja b nähtävästi.

Lupamääräysten perustelut.

Lupamääräys 1a) Kaivoslain 71 §:n 2 momentista johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivospiirin määrittämisestä päättäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole mainitun kaivoslain kohdassa viitattujen luonnonsuojelulain säännöksiin vastaista. Saatujen selvitysten ja lausuntojen perusteella suunnitellulla toiminnalla ei muulta osin olisi vaaraa kyseisessä momentissa tarkoitetuille vaikutuksille, mutta alueella voi esiintyä luontodirektiivin liitteen IV a tiukasti suojellun liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja sekä välttämättömiä kulkuyhteyksiä ja ruokailualueita. Tämän vuoksi hakijayhtiölle on tarpeen antaa määräys, jolla voidaan selvittää tilanne ja mahdolliset tarvittavat toimenpiteet. Myöskään tiukasti suojellun viitasammakon esiintymisestä alueella ei ole varmuutta. Tämän, sekä hankkeen toteuttamisen ja tehtyjen suunnitteluvaiheen selvitysten välisen viiveen vuoksi on lisäksi katsottu tarpeelliseksi määrätä suunnitelluista toimenpiteistä ilmoittamisesta mahdollisten tarvittavien selvitysten ja toimenpiteiden varmistamiseksi. Tilanteen niin edellyttäessä hankkeesta vastaavan tai ELY-keskuksen tulee hakea muutosta kaivospiiriä koskeviin lupamääräyksiin kaivosviranomaiselta.

Lupamääräys 1.b) Hakijayhtiöllä on velvollisuus hakea asianmukaiset ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaiset luvat, joissa toiminnan edellytykset ja eri haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja lieventäminen käsitellään. Lupia voidaan edellyttää jo kaivostoiminnan valmisteluvaiheessa ennen varsinaisen kaivostoiminnan käynnistämistä. Saatujen selvitysten perusteella toiminta voi vaikuttaa heikentävästi alueella sijaitsevaan lähteeseen ja lähdevaikutteiseen lehtokorpeen, jolloin vaikutusten tarkempi arviointi hakemuksen vireilletulon aikana voimassa olleen vesilain (264/1961) 1 luvun 17a §:n, 1.1.2012 voimaan tulleen vesilain (587/2011) 11 § mukainen poikkeamistarpeen ja tarvittaessa poikkeamisluvan käsittely aluehallintoviranomaisessa on tarpeen. Lupamääräyksellä varmistetaan hakijayhtiön tietoisuus velvoitteesta.

Lupamääräys 2. Kaivoslain 50 §:n perusteella kaivoskirjassa tulee antaa vähintään viiden ja enintään kymmenen vuoden pituinen määräaika kaivospiirin määrittämisestä lukien, jonka aikana kaivosoikeuden haltijan on ryhdyttävä kaivostyöhön tai muuhun sellaiseen esiintymän luonteen edellyttämään työhön, joka osoittaa hänen vakavasti pyrkivän kaivospiirissä varsinaiseen kaivostyöhön. Kun otetaan huomioon, että kaivostyöhön ryhtyminen edellyttää usean eri lain perusteella saatavan luvan myöntämistä, ei asetettava määräaika voi pitää kohtuuttoman pitkänä. Kaivoslain (652/2011) siirtymäsäännösten 182 §:n 1 momentin perusteella kaivoslain (663/1965) perusteella annetun kaivosoikeuden raukeamiseen sovelletaan kaivoslain (652/2011) 68 §:ää.

Lupamääräys 3. a) Kaivoslain (652/2011) siirtymäsäännösten 181 § 3 momentin perusteella kaivosoikeuden nojalla tapahtuvaan toimintaan noudatetaan ko. lain tiettyjä määräyksiä, joista turvallisuuden liittyviä yleisiä määräyksiä käsittelee 6 § ja 18 §, kaivosturvallisuutta koskeva luku 11, kaivosten laitteistoja ja laitteita koskeva 13 luku sekä tarkastuslaitoksia koskeva 14 luku. Kyseisen momentin mukaan kaivosoikeuden haltijan on lisäksi viimeistään kahden vuoden kuluttua lain voimaan tulosta selvittävä kaivosviranomaiselle, miten kaivosturvallisuutta koskevat vaatimukset on otettu huomioon. 3.b) Kaivosoikeuden haltijaa koskee myös kaivoslain (652/2011) 171 §:n ilmoitusvelvollisuus onnettomuudesta, vaaratilanteesta ja tapaturmasta.

Lupamääräys 4. Kaivosasetuksen (663/1965) 22 §:n mukaisesti on kaivostyön harjoittajan ennen kaivoslain (503/1965) 56 §:ssä tarkoitetun työn aloittamista tai lopettamista ilmoitettava siitä kauppa- ja teollisuusministeriölle /työ- ja elinkeinoministeriölle. Kaivoslain (652/2011) voimaan tultua ilmoitus tulee tehdä Tukesille.

Lupamääräys 5. Kaivospiiriä koskevassa menettelyssä noudatetaan kaivoslain (663/1965) mukaisia määräyksiä.

Lupamääräys 6. Kaivoslain 652/2011 siirtymäsäännöksissä, 181 §:ssä on kaivospiirimaksun vuotuiseksi suuruudeksi määrätty 50 euroa hehtaarilta.

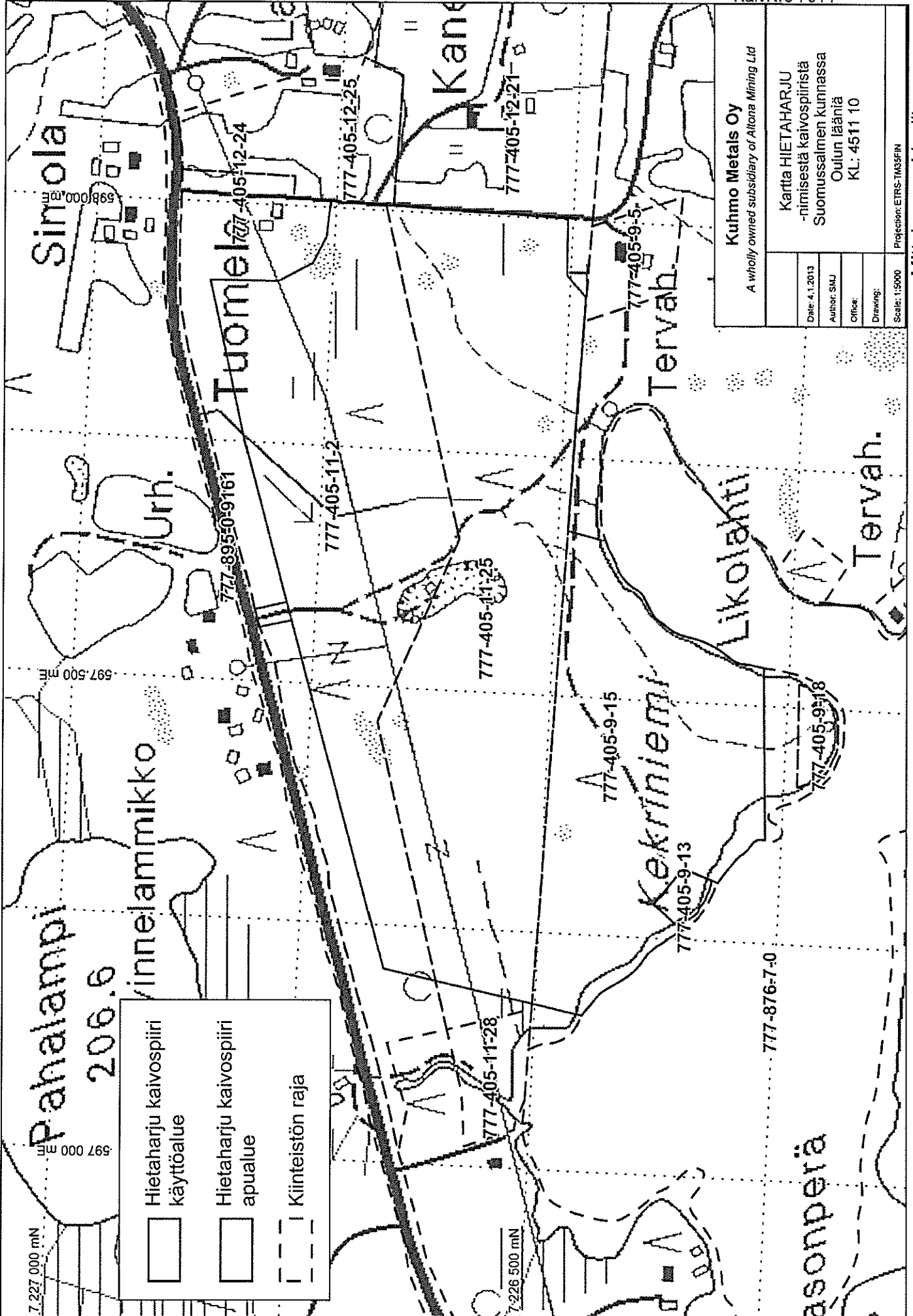
Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Kainuun ympäristökeskuksen ja Metsähallituksen lausunto on otettu huomioon lupamääräyksessä 1 a ja 1 b nähtävällä tavalla. Metsähallituksen lausunnossa esittämä tarkkailuvelvoitevaatimus tulee käsiteltäväksi ympäristö- ja vesitalousluvan yhteydessä. Lausunnossa mainitut tervahaudat sijaitsevat kaivospiirin ulkopuolella, eikä hakemuksen käsittelyn yhteydessä ole tullut esille seikkoja, joiden vuoksi niitä koskevaa erillistä lupamääräystä kaivospiiriä määrättäessä katsottaisiin tarpeelliseksi. Kaivosoikeuden haltijalle erillisessä menettelyssä annettavissa yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi annettavissa määräyksissä voidaan tilanteen niin edellyttäessä määrätä asiasta tarkemmin.

Annetussa mielipiteessä esitettyjä melua, tärinää, pölyämistä ja pilaantumista koskevia asioita käsitellään ympäristönsuojelulain mukaisessa lupamenettelyssä. YVA-menettelyssä esille tulleen perusteella vaikutuksia ei voi vaikutusten vähentämisen ja lieventämismahdollisuudet huomioiden pitää ennalta arvioiden sellaisina, että kaivospiirimääräystä ei tulisi antaa tai aluetta tulisi pienentää esitetystä. Liito-oravan mahdollinen esiintyminen ja muut luonnonsuojeluasiat on lisäksi otettu huomioon lupamääräyksissä 1 a ja 1 b. Kaivoslain (503/1965) 27 §:n perusteella kaivosviranomaisen on annettava päätös kaivospiirin määrittämisestä, mikäli kaivospiirihakemus täyttää kaivoslaissa säädetyt edellytykset. Tukes katsoo, että hakijayhtiö on esittänyt hakemuksessa ja siihen liittyvissä asiakirjoissa riittävällä tavalla laissa säädettyihin edellytyksiin vaikuttavista asioista.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)
 Kaivoslaki (652/2011)
 Kaivosasetus (663/1965)
 Kaivosasetus (391/2012)
 Luonnonsuojelulaki (1096/2006)
 Ympäristönsuojelulaki (86/2000)
 YVA-laki (468/1994)
 YVA-asetus (713/2006)
 Vesilaki (264/1961)
 Vesilaki (587/2011)
 Hallintolaki (434/2003)

	Hietaharju kaivospiiri käyttöalue
	Hietaharju kaivospiiri apualue
	Kiinteistön raja

Kuhmo Metals Oy	
A wholly owned subsidiary of Altona Mining Ltd	
Date: 4.1.2013	Kaarta HIETAHARJU
Author: SMU	-nimisestä kaivospiiristä
Office:	Suomussalmen kunnassa
Drawing:	Oulun lääninä
Scale: 1:5000	KL: 4511 10
Projection: ETRS-TM35FIN	

Mittakaava ohjeellinen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 21.2.2013.

Valitusoikeus

Päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Oulun hallinto-oikeus

käyntiosoite: Isokatu 4, 90100 Oulu

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

puhelin: 029 56 42800

telekopio: 029 56 42841

sähköposti: oulu.hao@oikeus.fi

17. 04. 2014

Pieksämäki, 14.4.2014

Asiani koskee kiannansiemellä sijaitsevan Hietaharjun kaivoskannetta. Kaivostyön Hietaharjun kaivospiirikantaan mukaan mahdollinen avolouhos olisi n. 30 ha:n alueella... Likelahden vastarannalla n. 150 m:n päässä sijaitsee kesänviettopaikkani 777-405-9-14.

Olen kovin huolissani mökkiäni Tiellä ohella myös Viinajärven ja koko lähiympäristön pilautumisesta. Ymmärtäkseni toiminta-aikaan oletelu mökiltäni kävisi mahdolliseksi jo pelkästään melun / pölyn / moninkertaisesti lisääntyneen liikennöinnin vuoksi.

Tuutan oudolta kovin alhaiseksi arvioidut db-arvot (45 db), ei kovin uskottavaa.

Järven pilautuminen on kuitenkin vahva asia, jonka vuoksi vastustan avolouhoksen perustamista. En millään voi kuvitella olevan mahdollista, että ympäristövaikutukset jäisivät niin pieniksi ja pienelle alueelle, kuin on arvioitu.

Yst. terv.

Antti Nylänen
Keskusk. 28 a 15, 76100 Puh
p. 040 - 8354111

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

1/2

**KUHMO METALS OY:N VASTINE KAIVOSLAIN 181§:ÄÄN LIITTYVÄSTÄ
KUULEMISESTA ESITETTYIHIN LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSIIN,
HIETAHARJU (KAIV.NRO 7014)**

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston 29.04.2014 esittämän pyynnön mukaisesti
vastaamme yllä mainitussa kuulemisessa esitettyihin lausuntoihin ja muistutuksiin
seuraavasti.

1. Vastineemme Kainuun ELY-keskuksen ja Kainuun liiton lausuntoihin

Kuhmo Metals Oy:llä ei ole huomautettavaa esitettyihin lausuntoihin.

**2. Vastineemme Rita Ruotsalaisen ja Aarre Nykäsen esittämiin
muistutuksiin**

Muistutuksissa mainitut asiat eivät vaikuta vakuuden suuruuteen eivätkä
edellytä uusia määräyksiä yleisten tai yksityisten etujen turvaamiseksi.

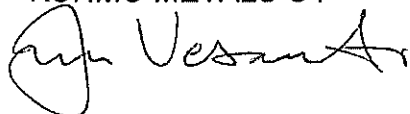
Hietaharjun kaivospiirihakemus jätettiin kaivosviranomaiselle maaliskuussa
2008. Hakemus on käsitelty ja asianosaisia on kuultu lain säätämän
menettelyn mukaisesti ottaen huomioon kaikki kaivospiirin myöntämiselle
kaivoslaissa luetellut esteet (mm. muinaismuistot). Kaivosviranomaisen on
antanut ilmoituksen kaivospiirin määrittämisestä 22.1.2013 ja
kaivospiiritoimitus on saatettu loppuun 26.11.2013. Kaivosviranomaisen ei
ole vielä antanut Hietaharjun kaivospiiriin liittyvää kaivoskirjaa eikä alueella
ole suoritettu kaivostoimintaan tähtääviä toimenpiteitä. 181§:ään liittyvää
kuulemista ei pidä sekoittaa kaivoslupahakemukseen.

Molemmissa muistutuksissa esitetyt huolet mm. melun, pölyn, tärinän,
luonnonsuojelun, mainittujen lajitojen ja vesistövaikutusten suhteen sekä
näiden seurannan suhteen tullaan käsittelemään aikanaan ympäristö- ja
vesitalouslupakäsittelyjen yhteydessä, eivätkä ne näin ollen liity tähän
kuulemismenettelyyn.

Polvijärvellä 26.05.2014

KUHMO METALS OY

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jarmo Vesanto', written over the printed name below.

Jarmo Vesanto
Hallituksen puheenjohtaja

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 30.7.2014.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttialueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin: Puhelin: 029 56 42800

Faksi: Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.